

PREGANJANI, MUČENI IN STRELJANI samo zato, ker so Jugoslovani

Mnogo primerov iz zgodovine bi lahko našli v potrditveni zbirki, da je uporabljanje sile in zločina v politični borbi vedno znak šibkosti, znak pomanjkanja vsakršne moči, toda vedno legalistično in dostojnih sredstev za dokazovanje pravilnosti take ali drugačne poti, takega ali drugačnega političnega ali kakršnega koli stališča. Groba ali in zločinsko nasilje je ono posledice, ki demur se zateka popolni moralni in politični razpadu in v obupnem spoznanju, da jim niče ne sledi, da so osamljeni in da bodo osamljeni prej ali slej dočakali obubojsko ljudstva.

V današnjih dneh velja to v prvih in prvih takih meri za komunistične vladarje, ki so v komaj pretekli leti vedno žvižgali in vladali za nacistične in fašistične Evrope, ki so prinesle smrt milijonom ljudi, Nobene razlike ni med njimi razen črna v tem, da so svoja barbarska fašisti odkrili oprani na masno teorijo svetovrednosti nemške rase, medtem ko komunistični krivniki izvajajo svoja nasilja ob trobanju mirujočih fanfar komunističnega najčistejše demokracije in spuščanju belih govorov.

Toda pustimo raje, naj še nikdar govorijo dokazi in žive priče nasilja Kominforma, ki so iz Čehoslovaške, čeprav bi lahko enake zgodbe pripovedovale tudi priče iz katerekoli druge sovjetske podložnice.

KAKO SO UBILI FRANJA BABIČA

30. avgusta tega leta je starca Julka Babič iz Zagreba preletela lakonično brzojavka iz Bratislave (CSR): MI SMO SVAJALI FRANJO JE MRTVI. NA ČU STIGNUT U ZAGREBU. Tako je mati zvedela za smrt svojega sina Franja, Jugoslovanskega državljanja, ki je bil po zveriskem mučenju ubit v čehoslovaških zaporih.

Franjo Babič je pred dvajsetimi leti odšel s trehobom za kromom na Slovensko. Težko se je prebijal skozi življenje in se ločeval od svojih prijateljev in rojstnega kraja. Slovaki v Bratislavi so ga sprejeli kot človeka in čeprav je bil tuje, se mu med njimi počutil kot doma. Zgodilo se je, ko je v trpel s svojimi slovaškimi prijatelji, toda pri tem vedno ostajal Jugoslovani. Tega mu ni bilo treba zameriti, vse dokler ni prišlo zloglasna kominformistična resolucija. Od takrat naprej je v CSR bit Jugoslovani, postali največji zločin.

Stanoval je v Bratislavi v ul. Malinovekova št. 48. Ko je poznal, da prihajajo za Jugoslovanske državljanje črni dnevi, je zaprosil za dovoljenje za povratek v svojo domovino. Od tega trenutka datira njegovo kratkotrajno, pa zato tembolj strašno trpljenje. 24. julija so ga po brezuspешni slovaški preiskavi zaprli. Opatenjeli so ga na policijo, ne da bi mu pojasnili zakaj. Zama in otroci so ostali doma. Zena in sestra so ostali doma. Nastopil so trije strašni dnevi. Franji ni bilo ne duze ne srca, zagnil je neproretno mrak. Nihče več ne ve, kaj se je z njim zgodilo v zaporu. Babič je mrtev in le njegova okrvavljena srajca ni so poslali ženi, da jo opomene na zločin, o katerem ni moglo ublažiti molče. Komunistični bratilske policije in cinčiniem sporodilom, da Babič mrtev in da ga lahko na čelu in krvavi srajci je dalo spoznati, da je bil mrtev. Ženi so prepovedali, da bi s komurkoli o tem govorila. Cesar se je v tem govorila, da za otroke tudi nekaj časa. Tudi nobena zgodba ni mogla biti tako trdnost. Tudi nobena zgodba ni mogla biti tako trdnost. Tudi nobena zgodba ni mogla biti tako trdnost.

Strašni kominformistični zločini nad jugoslovanskimi državljani na Čehoslovaškem, ki prekašajo zverstvo podivjanih nacističnih hord v drugi svetovni vojni

šaliti z Nikolajevim Babičem. V celici 77 ni mogel ne stati in ne sedeti. Tukaj se je nadaljevalo pretepanje v zato urejeno sobi, kjer so se na lehi poznali sledovi človeških las in nohtov, zidovi pa so bili okrvavljeni. Tukaj so pretepani skulturno: golo žrtvo so položili na mizo in jo potegnili za vrat. Dva stila in dva stila: tako dole, dokler se nieta utrudila. Potem so si krvičnik izmenjali funkcije. To je trajalo 11 tednov, a Nikola Babič ni priznal ničesar, kar bi onemogočilo izdajstvo njegove rodnine domovine. Vse tisto, kar so ga hranili le toliko, da ni umrl od lakote. Končno se je krožna pot po zapornih korčah in Nikolajev Babič se je vrnil v Bratislavo. Politijske zapore, tu so mislili, da je Nikolajev na vsem kar je doživel, vendarle sprejeli. Zato so mu pomolili pod nos neke papirje. Najprej je pomislil, da ga hočejo prisiliti k podpisu ne kakršnega priznanja. Toda ne, to je bilo nekaj drugega. V podpis so mu predložili prošnjo za sprejem čehoslovaškega državljanstva, toda Babič je se enkrat premagal to past. In da bo imela popolna in silna neslovočnost, brutalnost in ciničnost kominformistov domovino, so Babiču predložili podpis »Stocholmski apel za mir«. Zares velika črnost po vsem tem mučenju, zahtevati nekaj podobnega. Potem so ga skrtovili s še nekaterimi drugimi Jugoslovani v avtomobilom odpeljali na čehoslovaško-madžarsko-avstrijsko tromeje. Tu so jih pustili in jim nakazali smer v katero naj krenejo pod grožnjo, da bodo streljali če bodo šli drugam. Krivniki so namreč dobro vedeli, da pot na levo vodi v Mađarsko in da bodo tako izpuščeni Jugoslovani padli v roke mađarskim kominformistom. Toda Babič in ostali so raje tvegali življenje in se preko Avstrije vrnili v Jugoslavijo.

OD 90 NA 47 KG

Nič manj pretreščajo za izpovedi Nikole Trpčevskega, ki se je pred dvajsetimi leti preselil v Bratislavo kot pek in tam živel v najlepši slogi s Slovaki. Pomenen je bil na svoji jugoslovanski. Delal je v Ljudski fronti Jugoslovancev na Čehoslovaškem, vse dokler ga niso brez razloga zaprli. V zaporu so mu odvzeli vse dokumente in vse vrednosti, kar jih je imel na sebi. Običajna zasliševanja so tudi tokrat spremljale klofute in udarci. Posebno so tukaj prakticirali udarec po podplati in kolčnih. Nekajkrat so posuli po tleh drobne kose stekla in ga naglali, da je hodil bolj po njih. To so strašne muke in če je le komaj slšno znošal, so ga udarili s palico po glavi. To se je vedno nadaljevalo, dokler ni izgubil zavesti.

ZGORAJ: Egipcijske žene v tradicionalnih trnih oblačilih demonstrirajo v Kairu proti Britancem. ZGORAJ DESNO: Člani sovjetske »repatriacijske delegacije« v Zpadni Nemčiji zapustajo sodišče v Monakovem. DESNO: Marokanske čete v Z. Nemčiji spremljajo povsod njihov talisman - oven.

ZDA ŠTEJEJO SVOJE IZGUBE

Ameriški listi priobčujejo tedensko vojne izgube na Koreji. Ko so se začela pogajanja za premirje na korejskem bojišču, smo upali, da ne bo vojnih žrtev vsaj med pogajalji. Toda ameriški listi poročajo, da znašajo tedenske izgube vojske OZN od 300 do 400 ubitih, ranjenih in izgubljenih vojakov. Glede izgubljenih upajo vojska poveljstva, da so prišli v ujetništvo.

Pred dobrim letom, ko so se Američani izkrcali pri Inchonu, so v enem samem tednu znašale izgube 3500 mrtih, v prvih 14 mesecih korejske voje so izgubili Američani okrog 81.000 vojakov; od teh jih je bilo 13.500 ubitih, nad 55.000 ranjenih in nad 10.000 izgubljenih.

Največje izgube zaznamuje pehota, njene izgube znašajo 66.000, izgube mornarice 13.000 in letalstva okrog 700 klov. Njive izgube so bile lani v septembru in letos v juniju. Ameriško ljudstvo ne podcenjuje izgub iz zaradi tega ni čudno, da se zavzema za mir.

ZA KULTURNI DOM

SEZNAM ŠT. 34

Za Kulturni dom v Trstu so prispevali:

Ob občnem zboru SHPZ nabral Turk Danilo 6118, prostovoljni prispevki na lutkovni predstavi v Dolini 485, na lutkovni predstavi v Borštu nabranih 334, prostovoljni prispevki na lutkovni predstavi v Trstu 1625, Suličoj Jadranka 627, Cucek Jože 1127, Hrovatin Just 1000, Ramovč Ivan 1600, dr. Slavko Oblak 627, Pavlica Jože 627, Pertot Celestin 2000, Štefka Drobe Balč 2000, Bojana in Savica Modrijan 1254, Lipovec Franja 127, Molinar, Ades in Savi knjiž. govezi tiskarne v Ul. sv. Franciška 850, Kump Jože 627, Pertot Stanko 627, Kralj Katarina 200, Valenčič Marija 627, dr. Dekleva Jože 627, Grčić Ivanka nabrala na izletu v Lokev 1125, Gincori Vlasta 627, Sedmak Primož 627, Sošič Celestin 300, Smeraldi Olga 627, Zerjal Mirko 627, Kapun M. 1000, Kapun Nada 1000, Novak Marija 627, Malalac Silvana 627, Bertnič Gaspar 150, Goja Ivan 150, Turk Danilo 627, Skovrt Pepen 1000, Boltar Edvard 627, Pregarc Zdravko 627, Radovič Ivan, Nabrežina 800, Grčić Boris 627, Starc Jurij 627, Starc Tea 500, Stavar Jurij 627, Perič Riko 627, Lukič Joško 1000, Priznič Virgil in Sonja 1254, Zagar Boštjan 627, Barbič Elza 1000, Kapun Rihard 627, č. Man-

IZ GORICE: Goričani na izletu v Trst, nabrali 4050, Gravner Ivan 1000, Iz. So. vodenj: Tomsič Anton 200, Tomsič Ivan 100, Tomsič Karmela 150, Tomsič Alojz 200, Tomsič Andrej 100, Tomsič Franjo 100, Fašaj Gabrijela 200, Princič Ljudmila 100, Pelicon Marija 300, Pelicon Ivan 100, Češut Fani 200, Devetak Ivanka 200, Devetak Milka 350, Sfiljovc Zora 100, Pahor Marjeta 200, Pisk Marica 150, Pavletič Milka 200, N. N. 2000, Kuzmin Ivan 300, N. N. 200, Gulin Ivan 500, Butkovič Alojz 200, Pefenjan Justa 100, Četina Marija 250, Devetak Gizela 200, Kovic Edvin 100, Iz. Gaberija: Pipan Andrej 250, Pečljan Justina 100, Marušič Matilda 100, Kranjc Katarina 200, Bejncič Vera 100, Devetak Cecilija 100, Gruden Sonja 100, Juren Ivanka 100, Marušič Rozalija 100, Semolič Marija 100, Marušič Ivanka 100, Pavletič Bernarda 100, Mozelič Olga 100.

IZ KRMINA: Baša Venecoslava 300, Podobnik J. žefa 40, Bužinč Alojz 300, Šeurek Izidor 200, Milković Ivan 500.

Pavletič Olga - Rubije 150, Ferligoj Ines - Rubije 100, Paglavce Kamila - Podgora 1000, Jarc Andrej - Doberdob 750

Skupno L. 59.388

Prejšnji znesek 5.468,797

Skupni znesek L. 5.528.180

«Naše oborožene sile se uredne vsega obžalovanja»

IZ DNEVNIKA ITALIJANSKEGA OKUPATORSKEGA GENERALA CAVALLERA

V zadnjem članku smo videli, da smo zlasti italijanski okupatorji že čez nekaj mesecev v zločinu Jugoslavije spoznali veliko moč partizanov. Cavallero je začel zato v zini 1941 pripravljati načrte za akcije proti jugoslovanskim borcem. Dne 6. februarja 1942 je predložil gen. Ambrosiju, ki je poveljeval četam II. italijanske armade, ko so zašlele Ljubljano in Karlovac, položaj na Hrvaškem in razne načrte, ki naj pripomočejo k ureditvi partizanske vojne. Cavallero je pri tem poudaril, da bo splošno vse balkanski problem slovel samo na italijanskih ramah.

Toda, ni se misli tedni dni, ko je zapisal v dnevnik znova naslednjo opombo: »Hrvatstvo vprašanje. Tu sta dva problema: policija in presoja politično-vojaških metod. Nemogoče je, da bi prišli do sporazuma, kar živimo v deželi, kjer je vse v neredu in ni nobene notranje sile, da bi deželo preuredila. Pri tem nastopajo s partizani tudi Hrvti protivoma«.

V spominu nam je še, kako so ustali morili srbski prebivalstvo v Liki, Bosni, Dalmaciji, itd. Pred ustasi so iskali pomoč in zavetje, kjer je bilo mogoče. Verjetno iz tega razloga nadaljuje Cavallero: »Nasprotno pa prihajajo k nam Srbi; to, da, ker so sovražniki Hrvatov, ne moremo sprejeti njihovega prijateljstva. Ta položaj je tudi za nas nemiseln, toda ni-

mamo dovolj sredstev, da bi mogli zadržati upor, kar žal pomeni, da moramo žrtvovati več ljudi. Med našimi vojniki moramo propagirati misel, da opravljamo protikomunistično funkcijo. Toda, ko vidijo, da grejo tudi Hrvti s partizani, tedaj ne razumejo ničesar več.«

Očitno v zvezi z dogodki na Hrvaškem je dne 18. februarja prišel v Rim marš Kvalernik. V hrvaške zadeve so govtovo posegli tudi Nemci, kajti zunanji minister Ciano je v svojem dnevniku zapisal, da je prišel v Rim Goering. Zadnje dni februarja pa je Cavallero pripomnil, da soglasja tudi marš. Keitel, če je treba nastopiti proti partizanom z največjo energijo. Z Rintelenom pa se je Cavallero dogovoril, da bo prevzel enotno vodstvo operacij na Hrvaškem in v Bosni gen. Roatta, ki se ne sme spuščati v nobena pogajanja z uporniki.

Zanimivo je, kako je Ciano označil ob tej priliki Cavallero: »Zajtrk z Goeringom pri Cavallero. V resnici je žalostno, kako se naši visoki oficirji hlaščevsko obnašajo. Kot na primer ta popoln dvojni komar Cavallero, ki bi se klanjal tudi ne vem komu, če bi bilo koristno. Naši trije poveljniki generalnega štaba so stali danes pred istim Nemcem tako, kot je treba stati pred gospodarjem.«

Medtem ko je Ciano št. 2. marca napisal: »Ne smemo podzabiti, da je vse Balkan v planu in preden pošljemo nove sile v Rusijo, si moramo zagotoviti to, kar že imamo, je Cavallero tri dni kasneje opomnil: »Če ste nekdo, ki smo ga imeli na Sušaku, je bil prisrčen, Hrvti so se zelo klanjali, naravnost klečepazili so pred Nemci. Gen. Gandin ima vtis, če Nemci želijo, da omejimo svoje akcije samo na naše ozemlje. Operacije v Bosni pa bodo izvedle nemške čete, čeprav je Ambrosio, dosegle, če bo ostalo vrhovno poveljstvo v italijanskih rokah, ker je nemogoče izvesti obsejne akcije, s katerima naj bi zadušili partizanstvo, bomo najprej nastopili v Bosni in šele nato okrog Banjaluke. Volska bo postavila tri divizije, in sicer: »Taurinense«, »Sassaria« in »Pusteria«.

Kljub vsem tem posvetovanjem in načrtom so imeli okupatorji malo uspehov, tako da je Cavallero dne 31. marca v resničnem zapisal v svoj dnevnik: »Položaj na Hrvaškem: Mussolini je mnenja, da so vsi naši sovražniki. Sicer pa je glede na vedno močnejši partizanski pritisk tudi Bastianini, guverner Dalmacije, poročil, da je položaj Italijanov nevarčen. Ciano je namreč 15. marca napredno izjavil, da je Italija v opasni situaciji na Hrvaškem in v Dalmaciji izredno pesimistično. Naše oborožene sile - razen milice - so uredne vsega obžalovanja. Te sile so brez energije, brez borbenega duha, med njimi je razširjeno celo anti-fašistično mišljenje. Bastianini predlaga na pomlad in po letje teže ure.«

Cavallero je obiskal v tem času in sicer zadnje dni marca, Mađarsko, mesec kasneje pa Hrvaško. Bil je brez prepričan, ko je od mađarskega ministrskega predsednika zvečal, kaj pričakuje Nemčija, da bo poslala Italija na rusko fronto milijon mož. V Zagrebu je šel Cavallero zaradi vedno narajočajočih partizanske nevarnosti, Skoda, da ne pove o tem obisku v svojem dnevniku nič posebnega kot to, da je govoril s Rintelenom in Kvalernikom in da si je ogledal Zagreb ter okolico (karpada največ do bloka). Iste dni pa pripominja v svojem dnevniku Ciano, da je Mussolini zvedel, da kroži v Nemčiji naslednja šala: »V devet mesecih bomo premagali Rusijo, v štirih mesecih Anglijo in končno v štirih dneh Italijo.«

Mussolini, Ciano in Cavallero so se 30. aprila sestali s Hitlerjem. Napravili so te načrte: Se v 1. 1942 bomo pogzili Rusijo, zavzeli Malto, prišli v Egipt in zadržali partizane. Toda že 18. maja je zapisal Ciano v svoj dnevnik: »V Sloveniji gredo na čelo stvari slabo. Visoki komisar zahteva, naj mu pošljemo novih 24.000 mož. Zdi se, da naše čete v Ljubljani ne morejo niti na cesto, kajti v vsaki veži in za vsakim oknom tiči zaseda.«

Okupatorji so na Hrvaškem zaradi začeli z ofenzivo; tako piše Cavallero 2. in 3. maja: »Z Rintelenom sva preudarila operacije v Bosni, kjer sodelujejo tri italijanske in ena nemška divizija. Ciano je zahteval, da se povečajo sile. Cavallero je odgovoril, da je treba gledati na celotno vojno, da se ne bi spuščali v lokalne vojne, ki bi jih Italija hotela poslati na rusko fronto. »Zares, piše Cavallero, Hrvaška in Slovenija zahtevata več vočno močne in odporne sile. Paleg tega Nemci odločno zavrnejo, da zavarujejo ta ozemlja tudi zaradi tega, da bo, do lahko izkoristijo industrijsko tudi tiste kraje, ki pripadajo nam.«

Medtem je propadla ofenziva v Afriki. Mussolini je bil besen na Cavallero, ki ni bil pripravljen Ciano, - ker je v drugi (prvi v Albani) ko je tam 10 dni zamačal na znanju) napravil »grdo figuro« s tem, da je šel na fronto v trenutkih, ki so bili za italijansko orožje amalo srečni. Cavallero se ni upal na čelo, da je v juniju 1942 je bil Cavallero preveč zaplenjen z vojno v Afriki, tako da ni imel časa za dogodke v Jugoslaviji. Zato pa je Ciano dne 10. junija zapisal v svoj dnevnik tole: »Položaj je napet, zelo napet v Dalmaciji. Partizani so naprej pregazili eno za drugim. Vojaki v Italiji, predirajo proti Zadru, Bastianini, ki je prišel v Rim, zatrjuje, da nimamo sil, ki bi se partizanom postavile v bran, tako da se je treba dati, da bodo zasedli vse Dalmacije. Tudi okoli Roke vse ure...«

Medtem je propadla ofenziva v Afriki. Mussolini je bil besen na Cavallero, ki ni bil pripravljen Ciano, - ker je v drugi (prvi v Albani) ko je tam 10 dni zamačal na znanju) napravil »grdo figuro« s tem, da je šel na fronto v trenutkih, ki so bili za italijansko orožje amalo srečni. Cavallero se ni upal na čelo, da je v juniju 1942 je bil Cavallero preveč zaplenjen z vojno v Afriki, tako da ni imel časa za dogodke v Jugoslaviji. Zato pa je Ciano dne 10. junija zapisal v svoj dnevnik tole: »Položaj je napet, zelo napet v Dalmaciji. Partizani so naprej pregazili eno za drugim. Vojaki v Italiji, predirajo proti Zadru, Bastianini, ki je prišel v Rim, zatrjuje, da nimamo sil, ki bi se partizanom postavile v bran, tako da se je treba dati, da bodo zasedli vse Dalmacije. Tudi okoli Roke vse ure...«

TRŽAŠKI BATALJON

nekaj dni se že mudi v Trstu trinajstdesetletni upokojenec, Svetoivančan Milutin Negoda, ki je prišel po dolgih letih iz Ljubljane na kratek obisk k sorodnikom in stariim znancom. Milutin s svojimi šestimi križi pravzaprav ni nič manj nocozi nepremišljen in bi se bržkone znal obrniti tudi v Trstu, pa se mu je oče kljub temu ponudil za spremljevalca, menci, da se tudi trinajstdesetletnemu negodetu vsajh kak primerjivo nepričeti in je vsakega boljši, da mu stoji ob strani bržni roditelj s stoletno izkušnjo.

Cim pa je oče Negode pripravljal v Trst, bi lahko rekli, da se je sam znašel v nepričakanih težavah, ki ne more ostreti: gruce znanec in radovednežev, ki ga oblegajo s številnimi vprašanji, predsem glede njegove osebe. Nima namreč človek vsak dan prilžnosti srečati vojaka, o katerem se ve, da je preletel že 94 koledarjev, pa se še vedno tako odličnega izgleda in razpoložljivega. Kaj je, stric, kaj pišete, kdaj hodite venja. Kaj jeste, stric, kaj pijete, kdaj hodite spat... Marsikdo bi seveda rad prisrhal v njegovo leta in se ohranil - kakor se reče - v podobni formi. Toda stric Negode ne pozna posebnih receptov, ne skrivnostnih eliksirjev. Dela od rane mladosti in v ničemur ne pretrava. To je bržčas edini nasvet in koristno nasvilo, ki ga daje znanecem, željnim dočakati visoko starost.

Mimo tega pa zanimivo mnogo še izvirno poročilo o dogodkih izpred tolikih let, o takratnem življenju in zgodovini Trsta. In stric Negode pripoveduje. Pripoveduje s takšno prisrčnostjo, s takšnim poudarkom v glas in s takšno živahnostjo kakor katerikoli izmed sobesednikov pri mizi, ki smo trije in čeprav že odpeteli, še vedno ne spravimo skupaj toliko let kakor sam samcat govorci.

V njegovi mladosti je bil Trst Trst in Sv. Ivan Sv. Ivan. Tja so ga prinesli iz Rocola dve leti po rojstvu in ker je potem rasel, delal, se oženil in živel tam skoraj tri četrt stoletja, se seveda pristeval med Svetoivančane. Ni čudnega torej, ako smo govorili ponajprej o Sv. Ivanu, o predmetni uasi v letih okrog 1800. Iz katere so vodile v Trst prijazen pot in iz katere so jih vsaki dan slovenske žene v narodnih nošah, obojstrane s kupt perila, ki so pa prale lenobnim mešancom kdo ve koliko let v svetovanskih potokih. Potokov takrat ni bilo malo in vsi so stili proti mestu. Kljub temu pa se Trst ni mogel pohvaliti s primerno vodovodno napeljavno, kar je zopet šlo v korist prenekarji okoličanki, ki si je z dnevnim prenašanjem težkega škafa po gosposkih stanovanjih prislužila po en goldinar na mesec.

Najbolj pri srcu pa je stricu Negodetu vsakekor Marija Terezija. Ne toliko zato,

po milosti in volji Marije Terezije

Odlomek iz tržaške zgodovine po spominu skorajšnjega stoletnika Svetoivančana Josipa Negodeta

Stric Negode se dobro spominja razpustitve bataljona, ki ga mesto ni moglo več vzdrževati. Ker pa redna vojska še vedno ni smela v mesto, je moral bataljon odkrakovati do mešne meje na Opčine in se tam ločiti od svojega prapora, s čimer je bil Trst prepričan zopet redni vojski. Orožje pa so potem pobirali in nakladali v posebne vozove s kodi. Ti so se ustavljali na določeni mestu v vsaki okolici vsaj in dotedajnji pripadniki tržaškega bataljona so prihajali s svojimi arkebuzami. Nekateri so jih enostavno pometali na vozove, medtem ko so drugi svoje puške raztolkali na drobne kose. Iz teh razbitih so si otvori - in ne med zadnjimi - naj pripomočniki - izdelali novih raznovrstnih orodij, za kar so se pokazale zlasti uporabne železne peclite, s katerimi so takrat skozi cevi tlačili naboje v nerodne palnike.

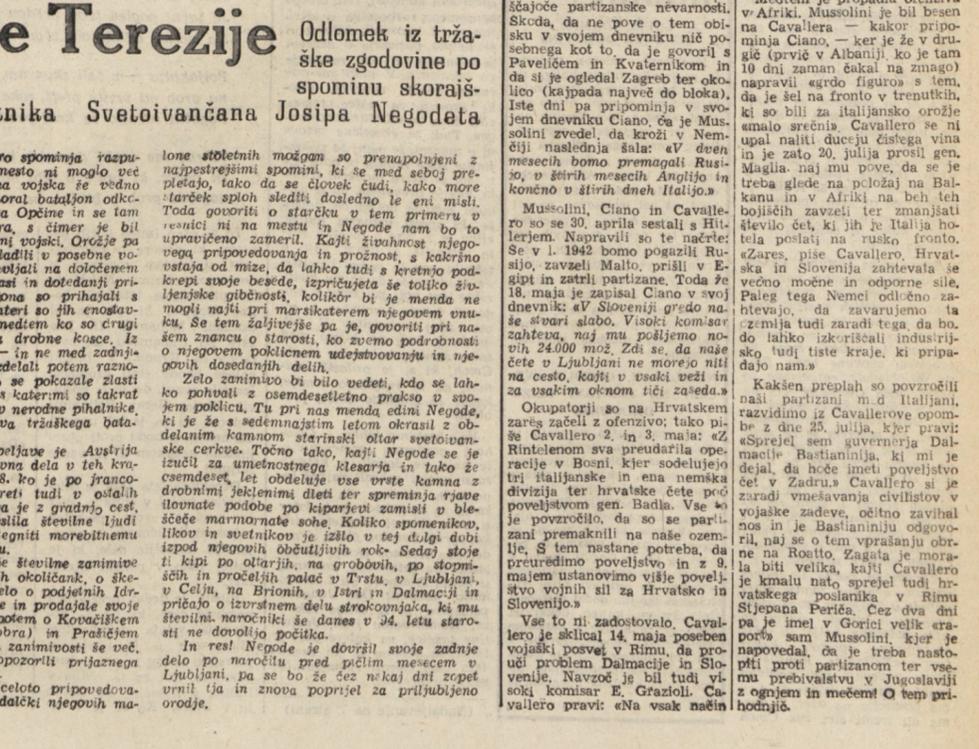
Tako je mirnila slava tržaškega bataljona.

Poleg vodovodne napeljave je Avstrija poskrbela za druga javna dela v tej krajji zlasti obrog leta 1878, ko je po francoskem vzgledu prišlo vreti tudi v ostalih evropskih državah. Država je z gradnjo cest, mostov in železnic započela številne ljudi in jih s tem skušala odtegniti morebitnemu škodljivemu udejstvovanju.

in potem smo stili še številne zanimive odlomke iz življenja naših okoličank, o škedenških krstiricah in celo o podjednih idrčankah, ki so sprotili pletle in prodajale svoje izdelke na Lesnem trgu, potem o Kovačičkem mestu (Ponte della Fabbra) in Pračjem trpu in bi bili zvedeli teh zanimivosti še več, da niso krčili nekateri opozorili prijaznega pripovedovalca na kosilo.

Ni lahko povežati v celoto pripovedovanje Joseta Negodeta. Predalčki njegovih ma-

94-letni Josip Negode s 30 let mlajšim sinom

94-letni Josip Negode s 30 let mlajšim sinom

Od vasi da vasi

NABREŽINA

POUČNA STATISTIKA

Po stanju 31. 12. 1950 je štela naša občina 4683 ljudi. Od teh je bilo 3450 Slovencev in 1230 Italijanov. Do 1. septembra t. l. se je priselilo 366 ljudi, od teh 164 Slovencev in 202 Italijanov. Odselilo se je 74 Slovencev in 109 Italijanov. Na ta način je štela naša občina 1. septembra t. l. 4872 duš.

Po podatkih anagrafskega oddelka tukajšnje občine naj bi bilo število Italijanov od leta 1945 do 31. decembra 1950 naraslo od 502 na 1230, torej za 728 duš. Vemo, da je težnja civilne uprave, ki je v italijanskih županištvih rokah, da naseli in tudi javno pokaže čim večje število Italijanov na vsem tukajšnjem ozemlju, posebno pa v naši občini, katera meji na Italijo. Najrajši pošilja na tukajšnje našo zemljo čim bolj zagrizane in nam skrakovne sovražne nacionalistično-tendentne elemente, med katere spadajo raznovrstni esulisti. Le-ti naj bi nam tukaj odjedali kruha, nas poniževali in zasramovali ter nam vnašali svojo prepodpolno kulturo.

Vemo, da se je semkaj priselilo precej Italijanov, vendar pa ni njih število tako veliko kot izhaja iz anagrafskega oddelka. Izkušnje potrjujejo — in zato imamo tudi konkretne dokaze — da štejejo za Italijane tudi priseljence slovenskega porekla. Za to so jim dobrodošli poltovorjeni slovenski priimki in imena ter italijansko državljanstvo, ki ga še vedno nosimo.

Naj nas vpišejo kakor koli in kot se jim po njihovih bolnih načrtih zdi potrebno, eno naj si zapišo v spomin: Ni nas iztrebil fašizem in nismo klonili pred dečevim snopom in ne bomo klonili niti pred novofašisti.

MEDJAVAS

USPEL SESTANEK OF

Nedavno, smo imeli sestanek OF, Tov. Stoka nam je v domači in poljudni besedi povedal, kako je v zadevi okrog vprašanja Tržaškega ozemlja, ki ga naša sovrážniška tako farizejsko potrjujejo in skušajo prikazati v luči, kot bi s njim Jugoslavija barantala in se tajno posajala v Italijo na škodo tukajšnjega prebivalstva. Komintormisti se prizadevajo, da bi se pri tem pokazali ljudstvu kot edini zaščitniki njegovih pravic. To lažno in hinavsko igro naši ljudje že dobro poznajo: in prav dobro vedo, kdo se iskreno odkrito in dosledno bori za njih. Borec iz narodnosovobodilne vojne niso in ne bodo nikoli zatajili svojih načel. Kakšna so ta načela v socialnem, političnem, kulturnem in narodnem pogledu, nam pove njih vsakdanja borba.

SEMPOLAJ

VEČ PREDAVANJ

Te dni je bil pri nas občinski zbor OF, kjer se je razpravljalo o dosedanjem in še več o bodočem delu. V pristojnost krajevne organizacije spadajo mnoga vprašanja gospodarskega, socialnega, kulturnega, zdravstvenega in drugega značaja. Pri teh nalogah naj sodeluje čim več ljudi, ker več glav boljše pogodi in so te zadeve vseh. Tako bodo naši zastopniki v občinskem svetu imeli lažje delo. V ta namen pa so potrebni čim večji množični sestanki in obnove seje.

Izvoljen je bil tudi nov odbor, ki nudi jamstvo za večjo aktivnost. Prav tako je bil imenovan odbor za Novoletno jeklo. Tov. Stoka nam je tudi predložila povelja in napotila v enem in drugem vprašanju. Komunistično in narodno-kulturno-prosvetno in zdravstveno vsebine.

DEVIN

PROSVETNO MIRTUVO

Bralci Primorskega dnevnika se gotovo izprašujejo, zakaj ni iz naše vso-benega poročila. Res bi bilo tudi pri nas marsikaj,

kar zanima bralca. Večkrat obujamo spomin na one, sicer že oddaljene čase, ko je bilo pri nas kulturno-prosvetno življenje močno razgibanost. Slovensko pesem smo slišali povsod: na cesti, v gostilni, v hiši. Danes je v tem oziru pogoščeno. Le redkokje se oglasi iz mladega grla naša lepa pesem in vzvalovi kot opomin in tiha prošnja. Ne smete misliti, da so naši mladi popolnoma otupeli in jih naša uglasbena beseda ne ganja. Letošnje poletje smo upali, da bomo imeli pri nas kakšno koncertno prireditve. To bi bilo za naše prilike zelo pomembno. Vodstvo našega kulturno-prosvetnega življenja naj ve, da naša mladina sama ne zmora ničesar, vaših prosvetarjev, kot smo jih imeli nekaj, učiteljsko, domačo izobraževalno pa ni.

V ostalem poteka pri nas življenje tako kot po ostalem našim občinam pasu: čutimo italijanski pritisk in preziranje naših upornikov, vedno težje go-spodarske prilike odvirajo našim ljudem od zaslužka, zaskrbljenost pred zimo.

MAVHINJE

PREMALO UPORNOSTI

Malo je glasov od nas, a novosti so le. Prva in menda javnosti še znana je ta, da je pri nas prosvetno delovanje popolnoma zamrlo, ko da bi bilo to za nas nekaj odvce in nepomembno. Spodobno, ki je med mladino dovolj, ne pride do izraza, ker smo preveč zaprti sami vase, eden mo-gode iz skromnosti, drugi mo-gode iz uzašenja, tretji zaradi pomena iti. Mo-gode pa smo že precej pod vplivom tuje, ki se so nastanili v naši vasi in je njihov glas vedno jačji. Ka-že, da bo res tako, kot je že dni del meki naš izletnik, ko je šel skozi naše naselje, čimam vtiš, da so se nekateri lastniki stanovanj preveč polakomnili po vi-sokih najemnih. Dočim se vsak zase rešujejo, se skupno pogrezale in to vse-transko in ne da bi se te-ga zavedali.

Gre glas, da se je precej naših fantov pripravilo na Uradu za delo za izselitev v Kanado. Je to v vsakem pogledu žalosten pojav in živa priča o dobrotah v ra-ju tega ozemlja, a je tudi dokaz politične napreje proti nam Slovencev. Ešli in delavci iz Italije do-be tukaj zaposlitve, a za našega delavca je ni. Tudi te krivice bo enkrat konec, a temu bi morali prispevati tudi mi. A tukaj nas žal ni. Kakamo, da nam popravi-vo po, ki so jo vojska-va zozila skrajno pokvarila. Upamo, da ne bo ostalo sa-mo pri komisijskem ogledu.

SV. KRIZ

ČUDNI DAVEK

Pred kratkim so sloven-skim in italijanskim otro-kom v otroškem vrtcu na-ročili, naj povedo staršem, da bodo morali plačevati zanje po 500 lir na mesec. Le kaj misli tržaška obči-na! To se ni še nikoli do-gajalo in starši so zelo ne-zadovoljni. Kaj ne plačujmo že dovolj davkov?

SV. KRIZ

ČUDNI DAVEK

Pri novih hišah so zgra-dili tudi kopalnice. Te ko-palnice so sicer od rok, če pa so jih sezidali, naj jih vsaj končno odprejo.

SV. KRIZ

ČUDNI DAVEK

V novi občinski hiši ozi-roma postopju občinske de-legacije tržaške občine je poleg njenih uradov tudi pošta in zdravniška am-bulanta. V gornjem nad-stropju pa sta dve stanovan-ju. Za ti dve stanovanji zahtevajo od 12 do 15 tiso-t lir najemnine. Celo zdravnik pravi, da ne more za to ceno vzeti stanovan-ja v najem. Tako sta ti stanovanji še vedno prazni, kar je vsekakor ob v-likih stanovanjskih krizih, mi-lo povedano, zelo čudno.

SV. KRIZ

ČUDNI DAVEK

V našo vas prihaja tudi vedno več Italijanov. Ob-česti je že kar pravo ezul-sko naselje, saj je število barak naraslo že na 12. To naseljevanje Italijanov v ta-ko daleč iz mesta, ko pa hodijo ti ezuli večinoma delat v Trst, jasno kaže, da je glavni namen tega potujčevanja naše obale. Ali res niso imeli prostora za ezulske barake bliže mesta?

DOLINA

ZUPANOVA

"KOMODNOST"

Pod dolinsko občino spajo-ti tudi Draga in celo Pesek in Gročana. Ti kra-ji so od Dolne zelo oddal-jeni. Zato se mnogi ljude-je pritožujejo, da imajo do županstva zelo daleč. Mne-nja so, da bi morali stedi-viti županstvo bolj sredi občine, da bi bilo vsem la-že dostopno. Župan Lavri-ža je sicer enkrat omenil, da so napravili prošnjo na ZVU za zidanje novega po-slopija. Sedaj pa govore, da bi župan in njegovi od-borniki najraje obdržali žu-panstvo v Dolini, s čimer pa ni zadovoljno mnogo ob-čanov. Prav bi bilo, da bi se ponovno obrnili na ZVU, za potrebne kredite.

DOLINA

ZUPANOVA

"KOMODNOST"

Pretekli torko so v Do-lini in Domju otvorili pre-najst novih stanovanj, o ka-terih smo že pisali, da de-lajo županu velike preglav-ice. Na otvoritve so pri-šli nekateri predstavniki ZVU in tudi Lavriža je bil seveda zraven. Po otvorit-vi so izročili ključe novim stanovalcem. O stvari se bomo še oglašili.

DOLINA

ZUPANOVA

"KOMODNOST"

Namen gnojenja sadnega drevoja je isti kakor pri drugih rastlinah, in sicer, da nadome-stimo redline snovi, ki jih je drevo izpelo iz zemlje ali ki jih v dotični zemlji primanjku-je. Glavne snovi, ki jih sadno drevo najbolj potrebuje so: duš-iki, fosforna kislina, kalij in apno. Katerih izmed navedenih snovi temu ali onemu drevesu najbolj primanjkuje, spoznamo lahko po naslednjih znakih:

DOLINA

ZUPANOVA

"KOMODNOST"

Ce primanjkuje dušika, raste drevo slabo in poganja kratke in gostocne ter malo rodovitne poganjke ter blede in drobno listje. Ce pa je dušika v obilici, drevo dobro raste in ima veliko ter temnozeleno list-je. Preveč dušika lahko tudi škodli, ker drevo, ki le premo-čno raste, malo rodi. Tudi les slabo dozori, ker tako drevo preneha rasti. Posledice temu so zmrzle mladice, rak in smol-kovitost.

DOLINA

ZUPANOVA

"KOMODNOST"

Ako primanjkuje fosforne kisline, le listje majhno, a kljub temu lepo zeleno, sad pa je manj okusen in bolj kislo. Koščičasto drevice se začne za-raj pomanjkanja fosforne kis-line sušiti in sad začne odpa-dati. Večkrat se posušijo cele veje mnogokrat tudi celo dre-vo. Gnojenje z umetnimi gnoj-ili, ki vsebujejo fosforno kis-lingo, v takem primeru gotovo pomaga.

DOLINA

ZUPANOVA

"KOMODNOST"

Pomanjkanje kalija spozna-mo po listih, ki so kodrate in nepravilne oblike in po odni-ranju sicer krepkih poganjkov. Največ kalija potrebuje jable-ka, za tem česnja in drugo ko-ščičasto sadje, pa hruska. Naj-več pomanjkanje kalija opa-zimo navadno v pešeni zemlji. Pomanjkanje apna pa opazimo po raznih znakih: (koščičasto sadje je največ smolkovito.

DOLINA

ZUPANOVA

"KOMODNOST"

Drugi slika je enostavna, vendar vsebuje mnogo potan-koškosti. Ovrtnik in manjše prekritje malo temnejši za-met, v srednjih stih, ki tvorijo široko krilo, so vsi ti žepi, a vloga gumbov je pre-več dolga zadrga.

BRAZDE NAŠE KMETOVALCEV VEČ SADNEGA DREVJA v naše njive in sadovnjake

GNOJENJE sadnega drevja

Sedaj v pozni jeseni je naj-primernejši čas za gnojenje sadnega drevja. To opravilo, ki bi ga nihče ne smel opusti-ti, je za uspeh sadjarstva zelo va-žno, kajti brez rednega gnojenja ni mogoče pridelati legega sadu. Tega pa večina naših sad-jarjev ne upošteva. Posebno na slabem je v tem pogledu ono drevje, ki stoji na travnikih. Drevje na parobku njihovi dobi nekaj gnojia z njive. Sadno drevje nujno potrebuje gnojia. Pomanjkanje gnojia je krivo, da pri nas ne pridelamo toliko sadja, kolikor bi ga lahko. Tu-di kakovost sadja bi bila mnogo boljša, kar je še celo bolj važno kakor obilnejši pridelek. Vsakdo mora videti, da brez rednega gnojenja sadnega drev-ja ne moremo zboljšati naše sadjarje in zato ker je sedaj najprimernejši čas — oglejmo si nekaj navodil o pravilnem gnojenju sadnega drevja.

DOLINA

ZUPANOVA

"KOMODNOST"

Namen gnojenja sadnega drevoja je isti kakor pri drugih rastlinah, in sicer, da nadome-stimo redline snovi, ki jih je drevo izpelo iz zemlje ali ki jih v dotični zemlji primanjku-je. Glavne snovi, ki jih sadno drevo najbolj potrebuje so: duš-iki, fosforna kislina, kalij in apno. Katerih izmed navedenih snovi temu ali onemu drevesu najbolj primanjkuje, spoznamo lahko po naslednjih znakih:

DOLINA

ZUPANOVA

"KOMODNOST"

Pri mnogih vrstah je po ote-lijni vime prazno in ohlapno, in sicer celo vime ali le pa kak njegov del. Navadno opazimo po vnetju vime. Nedosta-tek mleka lahko povzroči tudi nepravilno ali nezadostno pre-hranjevanje krave ali če trpi krava na kakem splošnem obol-jevanju. Mnoge krave in zlasti ti-ste, ki se prvič otelijo, imajo premalo mleka, ne da bi mogli ugotoviti vzrok; vime je v ta-kih primerih večji del majhno in premalo razvito; to opazimo navadno pri telicah, ki so bi-le prezdaj pripuščene in so se oteljele. Ako je bilo pred-izgubo mleka, vneto vime, lah-ko v njem ugotovimo večje ali manjše zadrline in bule ali pa je celo vime ali pa le nekateri del uvel in ohabel.

DOLINA

ZUPANOVA

"KOMODNOST"

Iz vimega leče pri molzi ali le prav malo mleka ali pa sa-mo nekoliko kapljic rumenka-ste, lepljive tekočine.

DOLINA

ZUPANOVA

"KOMODNOST"

Ako trpi krava po oteljenju na pomanjkanju mleka in je vime sicer zdravo, — kar more spoznati seveda prav sama ži-votinja — lahko vzbu-di-mo delovanje mlečnih žlez z večkratno molžo in masiranjem vime. Razen tega moramo skrbeti, da krmimo tako kravo z redlinimi krmili, ki vsebuje-jo dovolj snovi, ki pa pospešit-jejo izločanje mleka. V tem ozi-ru prav dobro učinkuje kuhan-je žr. jecmen, oves, poprajene trpinice, slad, dobro travniško

DOLINA

ZUPANOVA

"KOMODNOST"

seno, sočna zelena piča ali re-pa. Izločanje mleka lahko pod-remo z različnimi sredstvi, za-šči s kolmežem, brinjevim ja-rodami, janežem, kumano, lila, ki jih v obliki praškov dodaj-mo krmilom.

DOLINA

ZUPANOVA

"KOMODNOST"

Če krave nalač zadržujejo v mleko, je pripravljivo, da vi-me preden molzemo, umijemo z mlečnim kislinskim vzret-kom ali z mlečno vodo, vime izparimo s parami iz senčnih troskev in ravnamo s kravo nežno ter prepustimo molžo osobi, ki jo krava dobro pozna.

DOLINA

ZUPANOVA

"KOMODNOST"

10 g dušika, 15 g kalija, 5 g fosforne kisline in 15 g apna. Če vemo, koliko odstotno je to ali ono gnojilo in koliko meri površino, ki jo zavzema drevo, si lahko izračunamo potrebno količino gnojila, ki ga moramo pomešati. Če gnojimo za več let, moramo te številke pomno-žiti s številom let. S čilskim so-litrom ni pripravljivo gnojiti za več let, zato potrosimo to gnojilo rajši vsako leto. Hlev-ski gnoj je zelo različnega se-stava in kakovosti, zato je tu-di količina gnojia, ki ga potre-bujemo za ravnostev enega drevesa, različna.

Kako gnojimo? Gnoj podkop-lijemo pod drevesno krmo, in sicer enakomerno no vse po-vršini in ne le v bližini debla. V bližini debla je tač najmanj korenin, a največ jih je red-kejšo. Da jih je tam največ je lahko umljivo, ker tam rade največ padavin. Za tekoči gnoj-ko je za gnojilno ko napravimo na površini pod krono, zlasti pa pod krovo drevesa več lukenj, ki jih napolnimo s te-kočim gnojem. Najboljši čas za gnojenje je jesen, zato sedar-ji, sedaj gnojite obilno vašemu sadnemu drevju!

NEDOSTATEK in zadrževanje mleka

seno, sočna zelena piča ali re-pa. Izločanje mleka lahko pod-remo z različnimi sredstvi, za-šči s kolmežem, brinjevim ja-rodami, janežem, kumano, lila, ki jih v obliki praškov dodaj-mo krmilom.

DOLINA

ZUPANOVA

"KOMODNOST"

Ako ni mogoče vzpodbu-di delovanja mlečnih žlez, posta-vimo tele pod drugo kravo ali pa ga hranimo umetno s sve-žim mlekom drugih krav.

DOLINA

ZUPANOVA

"KOMODNOST"

Če krave nalač zadržujejo v mleko, je pripravljivo, da vi-me preden molzemo, umijemo z mlečnim kislinskim vzret-kom ali z mlečno vodo, vime izparimo s parami iz senčnih troskev in ravnamo s kravo nežno ter prepustimo molžo osobi, ki jo krava dobro pozna.

DOLINA

ZUPANOVA

"KOMODNOST"

Če krave nalač zadržujejo v mleko, je pripravljivo, da vi-me preden molzemo, umijemo z mlečnim kislinskim vzret-kom ali z mlečno vodo, vime izparimo s parami iz senčnih troskev in ravnamo s kravo nežno ter prepustimo molžo osobi, ki jo krava dobro pozna.

DOLINA

ZUPANOVA

"KOMODNOST"

Če krave nalač zadržujejo v mleko, je pripravljivo, da vi-me preden molzemo, umijemo z mlečnim kislinskim vzret-kom ali z mlečno vodo, vime izparimo s parami iz senčnih troskev in ravnamo s kravo nežno ter prepustimo molžo osobi, ki jo krava dobro pozna.

DOLINA

ZUPANOVA

"KOMODNOST"

Če krave nalač zadržujejo v mleko, je pripravljivo, da vi-me preden molzemo, umijemo z mlečnim kislinskim vzret-kom ali z mlečno vodo, vime izparimo s parami iz senčnih troskev in ravnamo s kravo nežno ter prepustimo molžo osobi, ki jo krava dobro pozna.

DOLINA

ZUPANOVA

"KOMODNOST"

gradih dopolnili prazne proste s sadnim drevjem.

Domače sadje se na tržaškem trgu na splošno z lahkoto pro-da in tudi cena sadja je skoraj stalno višja kot grozdja, iz-uzemši cene namiznega grozda v začetku in na koncu sezone. Sadje iz Italije nikakor ne mo-re tako močno konkurirati do-mačemu sadju, kakor lahko konkurira zlasti s alkoholom bogato italijansko vino domač-mu, ki je v tem pogledu šibko.

Tudi prevoz sadja je na splošno mnogo dražji kot prevoz vi-na in to vdrži mnogo laže na poti in v kleti, dočim daje trg prednost prav sušemu sadju. Le lahko dopis le iz najboljše okolice trga. Izjemno delajo v vinogradništvu. Sredna bo v tem pogledu navadno še največ donosno cvetličarstvo in vrt-narstvo, za kar je pa nujno po-robno, da ustrežata lege zem-ljišča in tudi zemlja sama. Po-lega tega mora biti na razpolo-vo zadostna količina vode in — popolnoma stvar — kmet mora imeti za ti dve panogi, zlasti za cvetličarstvo, dovolj strokovne-ga znanja ter izveščano in za-nesljivo pomoč. Vinogradništvo je najbolj rodovna panoga sad-jarstva. Tudi odgovarjata na-vedno tega in zemlja, kjer uspeva vinska trta, prav dobro sadnemu drevju. Zaradi tega je nedvomno, da bi naši vno-gradniki z umnim sadjarstvom pri-šli do boljšega zaslužka kot s samim vinogradništvom.

KAKŠNE VRSTE SADJA BOMO PRI NAS SADILI

Praden bomo sadili v naše njive in vinograde sadno drev-je, si moramo biti na jasnem, kakšne vrste sadja bomo sadili na določena mesta, da bomo do-segli dobre uspehe. Izmed ko-ščičastega plemenja pridejo za naše razmere v postev vse vr-ste, četudi ene več druge pa manj. Česnje zahtevajo mnogo prostora, ker razvijajo veliko korenin in delajo precej sence. Postavili jih bomo na osonč-nih tleh, in sicer rajši na severno stran njive. Marelice potrebu-jejo tudi še precej prostora in so glede rodovitnosti zemlje bolj zahtevne kot ostale koščič-aste vrste. Sadili jih bomo v bolj zavetno lego vinograde. Breskve pa lahko sadimo tudi med trte, seveda le posamezno in bolj redko, ker tudi breskve

PRILAGODEN ZA NAŠE RAZMERE

V naše njive in vinograde moramo saditi le boljše vrste sadnih drevs, da bomo imeli zadovoljive uspehe.

PRILAGODEN ZA NAŠE RAZMERE

Pri izbiri vrst ne smemo gle-dati samo na rodovitnost in na potrebo v domačem gospodinj-stvu, ki jih moramo seveda tu-di upoštevati, marveč se mora-mo predvsem ravnati po tržnih razmerah in po željah potroš-nikov. Tudi ne smemo pozabiti pri gojenju sadnih drevs, ka-kor tudi pri njih nakupu, da podlage ali dviplaji, na katerih so cepljene plemenite vrste, od-govarjajo kolikor mogoče tu-kašnjim talnim in podobenim razmeram.

PRILAGODEN ZA NAŠE RAZMERE

V tem pogledu je še najboljše, če si kmetovalec sam odgodi tudi divjake, zlasti le to važno za breskve in česnje, ter nanje cepi sadne vrste, ki so se že na njegovih ali pa na sosednjih njivah najbolj obnesle. To bo zelo važno vse do tle, dokler ne dobimo tudi na našem ozemlju zanesljive domače drevesnice.

PRILAGODEN ZA NAŠE RAZMERE

Za one kmetovalce, ki ni-majo prilike, da bi si sami od-godili in pripravili drevesca za saditev in se za to morajo za-tekati k nakupu na trg ali le drevesničarjem, podajamo tu-koj kratek seznam sadnih vrst, ki so za Tržaško ozemlje bolj pripravljive na podlagi dose-žanih izkušenj:

PRILAGODEN ZA NAŠE RAZMERE

CESNJE: Zgodnja vrsta edlela Marches, debela temnozela ovinolna in pozna črna star-čenka.

PRILAGODEN ZA NAŠE RAZMERE

BRESKVE: Majski cvet, aru-den, trium, domača sv. Ana, Elberta in J. Hale.

PRILAGODEN ZA NAŠE RAZMERE

MARELICE: De Luzei, bres-kevi iz Naustija, Ambrosio.

PRILAGODEN ZA NAŠE RAZMERE

REUKLO: Domači rumeni, Klavdija, velika zelena.

PRILAGODEN ZA NAŠE RAZMERE

CEPLJE: Domače velike, Jef-ferlon.

PRILAGODEN ZA NAŠE RAZMERE

HRUSKE: Domače petrovke, zgodnje bežno, (coscia preco-ce), viljamovka, Dielova ma-slenka, Boskova steklenica, klerzo, domača ozimka.

PRILAGODEN ZA NAŠE RAZMERE

JABOLKA: Beličnik, grafen-steinec, sevcia, kanadska ve-neta.

PRILAGOD

GLAS MLADIN

KAJ JE MLADI KEMIK? KEMIJA?

Če pogledate okrog sebe doma, v šoli ali na prostem, vidite mnogo različnih stvari: leseno mizo, stekleno okno, medenasto klijuko, kos krede, mlako vode ali cementno ograjo.

Kemikova naloga je preiskovanje vseh teh in tisoč drugih stvari. Kemik ne spoznava samo, iz česa so narejene, odkriva tudi, kako naredimo nove stvari s sestavljanjem iz znanih stvari na nove, različne načine. Bržkone že veste za nekatere nove jedi in zdravila, ki jih je kemik sestavil, da bi nam ohranil zdravje. Iz premoga, vode in zraka so zrajenne presenetljive stvari; z odkritjem bleščavih umetnih snovi in svetlih novih kovin je postalo naše življenje bolj vedro, varnejše in udobnejše.

Pred komaj tri sto leti ni bilo kemije, kakršno poznamo danes. Namesto da bi poskušali spoznavati stvari okrog sebe, so se alkimisti ukvarjali z brezupno nalogo, kako bi naredili iz železa zlato. Postopoma se je razvil bolj znanstveno gledanje na snov, toda šele pred tridesetimi leti se je začelo široko izdelovanje novih kemičnih proizvodov.

V nekaj časih bomo pokazali, kako delajo kemiki nekatere moderne čudeže in vas naučijo enostavnih in zanimivih poskusov, ki jih lahko napravite kar doma. Za vse laboratorijske delo potrebujete pripomočke; naših jih boste v kuhinji ali omarici za prvo pomoč. Vse, kar vam bo še manjkalo, so tri ali štiri epruvete, ki si jih za majhen denar lahko kupite. Noben poskus ni nevaren ali umazan.

Kako naredimo držalo za epruveto

Koristen kos opreme, ki ga lahko napravite sami in vam bo v pomoč pri nekaterih poskusih, je držalo za epruveto. S pomočjo držala držimo epruveto, ki jo segrevamo nad plamenom. Slike spojaj kažejo, kako si ga napravite.

V Parizu je bila konferenca predstavnikov nekaterih mednarodnih in nacionalnih mladinskih organizacij, posvečena organizaciji mladinskih delovnih taborišč, seminarjev ter izmenjavi kulturnih in športnih skupin ter drugih delegacij. Delegata Ljudske mladine Jugoslavije sta predlagala, naj bi v Jugoslaviji zgradili mednarodno mladinsko središče, organizirali seminarje in povečali izmenjavo mladinskih delegacij.

Predstavniki Zveze študentov Jugoslavije se bodo prihodnje leto udeležili sestanka nacionalnih študentskih organizacij v Edinburghu na Škotskem. Delegat Zveze študentov Jugoslavije se bo udeležil tudi mednarodne konference Odbora za strokovno izmenjavo študentov tehničnih visokih šol v Švicah.

Zveza študentov Jugoslavije je dobila od nacionalne Unije študentov ZDA, ki šteje 600 tisoč članov, vabilo naj ena izmed njenih delegacij obišče univerze v ZDA. Zveza študentov je ob enem dobila vabilo, da pošlje svojega predstavnika na konferenco ameriškega odbora za študentska potovanja, ki bo v začetku decembra v New Yorku.

De dni je bilo v Dobouju posvetovanje predstavnikov vseh delovnih brigad na mladinski progi ter predstavnikov generalne direkcije za graditev železnic. Ugotovili so, da je treba samo se dograditi predor Tromedjo, da bi mogli voziti prvi vlak od Ljubiške vasi do Banja Luke. Sklenili so tudi, da bodo dela končala 20. decembra.

Mladinski zbori imajo pri Slovincih že lepo tradicijo. Najboljši mladinski pevski zbor je zbor Slovenske filharmonije, ki bo v torek 27. novembra nastopil v proslavi Družnavega praznika v Ljubljani na novinarskem koncertu: pod naslovom »Slovenska mladina poje«.

Pretekli teden so tržaški študentje odšli na povabilo ljubljanskih visokošolcev v Ljubljano, kjer so si ogledali kulturne ustanove ter izmenjali kulturne stike s slovenskimi visokošolci.

Mladinske organizacije v goriskem okraju so imale po vseh vaseh zasedanja mladinskih aktivov, na katerih so se porogovorili o izvedbi volitev, ki se bodo začele v

te dni in končale v decembru, v širjenju svoje organizacije je goriska mladina med najboljšimi. V kulturno-sportnih društvih se udeležuje okoli 4000 mladincev in mladink; nad 3000 pa jih je v raznih športnih društvih, klubih, društvih. Ljudske tehnike in streliških družin. Mladinske organizacije pridobivajo zdaj vsako mladino za izobraževalne tečaje, ki jih pripravljajo v Desklah, Kalu, Renčah in drugod. Goriska mladina se je tudi izkazala pri gradnji proge Doboj - Banja Luka.

Slovensko filmsko podjetje »Triglav« filmsko končuje mladinski film »Kekica«. Scenarist Jože Gale in Fran Milčinski sta izkoristila za scenarij zgodbo Josipa Vandota, ki v svojih delih opisuje planine in življenje ljudi v planinskem svetu. Njegovi junaki so navadno otroci. Eden najbolj obdelanih likov v teh pripovedkah je vsaki otrok Kekica, ki se odlikuje po drznosti, hrabrosti, dobroti in poštenju.

V Ljubljani je skupina mladih igralcev amaterske ustanove Valjeva Komorna gledališče. Ti mladi igralci, člani raznih amaterskih gledaliških druščin, hočejo, kakor pravijo sami, uprizorjati igre komornega gledališča, gotoli konverzacijski odnosi in strateni k. Glavni slovenskega jezika. Gledališče bo dvakrat tedensko igralo v Ljubljani.

Tako približno je sklepala tudi žena, ki je povedala svoje mnenje v naslednjem pogovoru:

MOZ: »Danes me pa kurja očesa izredno močno bolijo.«

ZENA: »Prav ti je! Saj ti vedno govorim, da preveč kajtiš!«

Churchill se ne mudi

V Parizu so se zbrali tri dni pred odhodom s vesega sveta. Pri tem si pripravujejo politične šale. V tem pogledu je znan luksemburški zunanji minister Joseph Bech, ki je povedal naslednje:

Stalin, Truman in Churchill se hkrati prikazali na nebeskih vratih pred sv. Petrom. Ta jih je pozval, naj mu vsakdo od njih pove svojo željo, ki mu jo bo takoj izpolnil.

Prvi je bil Stalin, ki je dejal: »Zelim, da iztrežim vse Američane.« Truman ni hotel ostati dolžan Stalinu in je rekel: »Jaz pa si želim, da zatres vse Ruse.« Churchill je stal tih ob strani, nakaar ga je sv. Peter vprašal: »No, in ti niš nič drugega želel?« Churchill je odgovoril: »Zelim si cigaro in whisky.«

PEPA NIŠE JUCI

Draga Juci!
Taka ženska je navada, da če ženska nekaj hoče, in nastanejo zapreke, si pomaga s tem, da joče.

Ce pa selzo ne založe, še poguma ne zgubi; druge koj odpre registre in na lepem — omedli.

Kar je moškemu kričanje, po kričanju trda pest, to pri ženski najprej jok je in nato pa nezavest.

Ko z manevrom tem doseže, da njen duh se zdi odsoten, ves preplazen so prisokoti in — uspeh je stoočteten.

Tisočletja že me ženske dobro s tem uspevamo, da vsak čas, kot na povelje, lahko omedlevamo.

Zatibog na to umetnost našo zdaj je legla senca, ker se v zadnjem času širi huda moška konkurenca.

Za mednarodne sestanke noy je zdaj napočil vek; Nezvest v diplomacijo je vpeljal Mosadek.

Ko ob petrolejskih vrečah perzijskih se svet segreva, drugača on rima posla, kot da sproti omedleva.

Le pisarijo naj hote, jezno naj Anglez kriči, Mosadek poslušaj mirno in na koncu omedli.

Skupno delo diplomatov prav zastoj načrte snuje, ko pa zubi se nasprotijo z zemsko taktiko bojuje.

Mož je tak, če petroleja perzijskega ne dobi, da z lahkoto vsako uro tudi petkrat omedli.

V svojih omedlevicah je gosleden kot pje; Vsa zdravila on zavrača, hoče samo — petroleji!

Vztrajni omedlevičar prej ne bode mirnov, doleker z lasnim petrolejem svečke si ne bo prižgal.

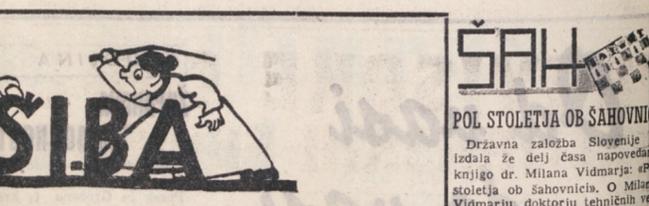
Res se temu zvitorcu vsa svetovna javnost smeje; Jaz pa, draga Juci, prišja do naslednje sem ideje:

V eno drugo po vsem svetu ženske stopimo vseprej; a na čelu naj nam bode naš predsednik Mosadek!

Energična brzozavka

Te dni je bila objavljena vsujbina sovjetske note glede Trsta, v kateri se zahteva imenovanje guvernerja; tržaški župan je čutil potrebo, da naslovni dne 19. novembra protestno brzozavko sovjetske mu delegatu pri OZN, Meliku. V brzozavki zatrjuje, da je vsebina note v nasprotju z ašantsko karto, katero so tudi sovjeti podpisali, ter zaradi tega odločno zavrača.

Lanski prvak Sovjetske zveze, pa je do sedaj zasedel komaj

vsako imenovanje guvernerja, češ da ima tržaško ljudstvo en sam cilj in eno samo željo, in sicer, da se Trst priključi Italiji.

Kekor poznamo Malika, je morala ta brzozavka napraviti naj globlji vtis in do gotovo pripomoga k temu, da bo Malik napel vse svoje sile, da sovjeti spremeno svoje politično stališče glede Trsta. Le ena bojazen je namreč, da ubogega, dobrodušnega Malika ni sploh od strahu začela kep, ko je prejel energično brzozavko!

Poplave in "Unita"

S katastrofalnej poplavam v Severni Italiji, se ukvarja vse svetovno časopisje; zato tudi »Unita« ni mogla molčati. Povedala pa je svoje mnenje na svoj način: Spričo teh poplav, piše list, je skrajni čas, da vlada menja svojo zunanjo politiko.

Najbrž »Unita« sklepa takole: Meteorološka poročila pravijo, da je vremenski ciklon dospel nad Severno Italijo iz Španije in čez Jugoslavijo. Gre torej za dogodek iz inozemstva in to ševeda spada v področje zunanje ministarstva.

Mihec in Jakec

MIHEC: Hvala bogu! Ljsti pišejo, da bo do božiča sklenjeno premirje na Koreji.

JAKEC: Paži, Mihec! Ne veseli se preveč! Pri tem bažitu manjka letnica.

Obvezno ploskanje

Izbravec »Nezmotljivega« na Madžarskem Mathias Rakoczy je šel nekoga dne incognito v kino. Na platno so pokazali sliko »Sonca vseh sonca«. Kot bi trenil, je publika začela ploskati. Tudi Rakoczy je tolkel z rokami in nogami, kakor se pač spodobi. Prikazali so drugo sliko, sedaj samega Rakoczyja. A plavz se je ponovil, samo Rakoczy ni ploskal, ker mu je bilo le malo nerodno ploskati samemu sebi. Naenkrat se sosed obrne k njemu in mu primaje krepko zašnicno, rekoč: »Ploskaj, baraba! Ali hočeš, da bo zavoljo tebe začela nesreča vsa publika!«

(»Pavlihan«)

Pionirski rod

Aleksej pojde na izlet

Malega Alekseja je mučila že več dni velika slabost; reševal je zagonetno vprašanje časa. Njegova vroča želja je bila vendar enkrat razvoljati to skrivnost in se s tem rešiti vseh stisk pri časovnem preračunavanju.

Ves ta Aleksejev nemir je izval nepreviden, a vesel dogodek. Pomislite, njegova dobra teta ga je vpisala za izlet v Sežano.

Dejstvo, da pojde na izlet, je bilo zanj izredno važnost. In kako tudi ne. Izlet v Sežano paš ni sprejel v bližnjem okolico, zanj bo ta izlet zanimivejši, tokrat se celo popelje z avtomobusom in čez mejo v Jugoslavijo.

Alekseja je prevzelo praznično razpoloženje; koval je načrte, mučil se s prečiščevanjem dni in ur do odhoda.

DORA GRUDEN PIONIRJI delajo načrt

Steli bomo kar po vrsti, kakor so na roki prsti, kaj nam jutri je storiti, treba dan do izpolniti.

Najprej bomo zgodaj vstali, hkrati pičice poslušali, zjutraj pojemo najslajše, dolgo spanje je za mlajše.

Zajtrik je nato na vrsti, šteje drugi nam med prsti; potlej bomo se učili, šole nič ne zamudili.

Ko kosilo na igrišču, hej, to nože je toričer; saj je tam koristna, zdrava na pretek vseh ur zabava!

Peti prst je zadnji v vrsti: Mi smo pionirji čvrsti! Mline vna nam vesela, vsake se spet poprime dela.

UGANKE

Kakor kljun odpiram žrelo, platno žrem, sukno, papir; to je meni lahko delo; kdor sem, reci, da bo mir,

(»Škarka«)

Kaj težaven je moj stan, nič pokoja noč in dan;

ZA BISTRE GLAVE

Premikalnica

smoking
apoteka
samotar
novotar
gojiltev
kujavec
hidravec

Premikalni te besede drugo pod drugo v vodoravni smeri tako, da dobiš v treh zaporednih navpičnih vrstah tri zemljepisna imena ki pomenjijo: 1. gor, 2. obmorski kraj, 3. pokrajino.

Pregovor

podoba, verzija, hlače, tekma, krajepis, goldinar, čebela (iz vsake besede vzemi tri zaporedne črke).

drugo mesto za Matžarsko. Izdala je namreč samo petinpedeset znanek v sklopu osemnajstih serij. Ena izmed zadnjih serij je posvečena peti obletnici smrti predsednika Kalinina (20. 40 kopek - 1 rubelj). Dva znanaki sta bili posvečeni petindvajseti obletnici smrti revolucionarja Dzeržinskega (40 kopek - 1 rubelj). Serija šestnajstih znanek pa je bila izdana na last ruskim znanstvenikom. Na vsaki znanek je portret slavljence; vse vrednote so po 40 kopek.

Otok Malja je letos izdal samo štiri znanke (1. - 3. - 10. d.). ki proslavljajo sedmo stoletnico izročila skapularije svetemu Simonu Stocku. Državna Monaca pa je izdala štiri serije z enajstimi znanekami. To so frankovne znanke z novimi vrednotami in dve znanaki za abritanski festivali.

Dosedanja letošnje prvenstvo držlj Madžarska, ki je do sedaj izdala osemindeset znanek v sklopu osemnajstih serij. Madžari izdajajo v zadnjem času znamenite zobčane in zobčane (te v zelo majhni nakladi - 2000 primerkov); zaradi tega je letošnje število znanek tako visoko. Zadnja madžarska serija je posvečena na petletni vrednote za navadno pošto prikazujejo tovarno traktorje (20 filler), delavca na pregled (30 filler), specialista pri popravilu stroja (40 filler), in žensko, ki vodi kmetijski stroj (60 filler). Vrednote za letalsko pošto pa prikazujejo postavitev električne linije (70 filler), izlet delavcev (1 forint), in letalo, ki leti nad mestom estalina v Budimpešti (2 forinta).

Lanski prvak Sovjetske zveze, pa je do sedaj zasedel komaj

šestnajstimi znanekami. Zadnje tri znanke so propagandnega značaja za zimske olimpijske igre, ki bodo v začetku prihodnjega leta v Oslu. Na vseh treh znanekah vidimo pet olimpijskih krogov in napis »Oslo 1952«. Prva znanca (15 + 5 oere) prikazuje drsalca na ledu, druga (30 - 10 oere) smučarskega skakalca, tretja (55 + 20 oere) pa zimsko pokrajino.

Holandiska je izdala samo tri serije s štirinajstimi znanekami. Portugalska pa štiri znanke v izdala devet serij s šestnajstimi znanekami. Španija spada tudi serija na čast peti stoletnici smrti kraljice Izabele Katoliške (1. - 10. - 15. - 20. - 25. - 30. - 35. - 40. - 45. - 50. - 55. - 60. - 65. - 70. - 75. - 80. - 85. - 90. - 95. - 100. - 105. - 110. - 115. - 120. - 125. - 130. - 135. - 140. - 145. - 150. - 155. - 160. - 165. - 170. - 175. - 180. - 185. - 190. - 195. - 200. - 205. - 210. - 215. - 220. - 225. - 230. - 235. - 240. - 245. - 250. - 255. - 260. - 265. - 270. - 275. - 280. - 285. - 290. - 295. - 300. - 305. - 310. - 315. - 320. - 325. - 330. - 335. - 340. - 345. - 350. - 355. - 360. - 365. - 370. - 375. - 380. - 385. - 390. - 395. - 400. - 405. - 410. - 415. - 420. - 425. - 430. - 435. - 440. - 445. - 450. - 455. - 460. - 465. - 470. - 475. - 480. - 485. - 490. - 495. - 500. - 505. - 510. - 515. - 520. - 525. - 530. - 535. - 540. - 545. - 550. - 555. - 560. - 565. - 570. - 575. - 580. - 585. - 590. - 595. - 600. - 605. - 610. - 615. - 620. - 625. - 630. - 635. - 640. - 645. - 650. - 655. - 660. - 665. - 670. - 675. - 680. - 685. - 690. - 695. - 700. - 705. - 710. - 715. - 720. - 725. - 730. - 735. - 740. - 745. - 750. - 755. - 760. - 765. - 770. - 775. - 780. - 785. - 790. - 795. - 800. - 805. - 810. - 815. - 820. - 825. - 830. - 835. - 840. - 845. - 850. - 855. - 860. - 865. - 870. - 875. - 880. - 885. - 890. - 895. - 900. - 905. - 910. - 915. - 920. - 925. - 930. - 935. - 940. - 945. - 950. - 955. - 960. - 965. - 970. - 975. - 980. - 985. - 990. - 995. - 1000. - 1005. - 1010. - 1015. - 1020. - 1025. - 1030. - 1035. - 1040. - 1045. - 1050. - 1055. - 1060. - 1065. - 1070. - 1075. - 1080. - 1085. - 1090. - 1095. - 1100. - 1105. - 1110. - 1115. - 1120. - 1125. - 1130. - 1135. - 1140. - 1145. - 1150. - 1155. - 1160. - 1165. - 1170. - 1175. - 1180. - 1185. - 1190. - 1195. - 1200. - 1205. - 1210. - 1215. - 1220. - 1225. - 1230. - 1235. - 1240. - 1245. - 1250. - 1255. - 1260. - 1265. - 1270. - 1275. - 1280. - 1285. - 1290. - 1295. - 1300. - 1305. - 1310. - 1315. - 1320. - 1325. - 1330. - 1335. - 1340. - 1345. - 1350. - 1355. - 1360. - 1365. - 1370. - 1375. - 1380. - 1385. - 1390. - 1395. - 1400. - 1405. - 1410. - 1415. - 1420. - 1425. - 1430. - 1435. - 1440. - 1445. - 1450. - 1455. - 1460. - 1465. - 1470. - 1475. - 1480. - 1485. - 1490. - 1495. - 1500. - 1505. - 1510. - 1515. - 1520. - 1525. - 1530. - 1535. - 1540. - 1545. - 1550. - 1555. - 1560. - 1565. - 1570. - 1575. - 1580. - 1585. - 1590. - 1595. - 1600. - 1605. - 1610. - 1615. - 1620. - 1625. - 1630. - 1635. - 1640. - 1645. - 1650. - 1655. - 1660. - 1665. - 1670. - 1675. - 1680. - 1685. - 1690. - 1695. - 1700. - 1705. - 1710. - 1715. - 1720. - 1725. - 1730. - 1735. - 1740. - 1745. - 1750. - 1755. - 1760. - 1765. - 1770. - 1775. - 1780. - 1785. - 1790. - 1795. - 1800. - 1805. - 1810. - 1815. - 1820. - 1825. - 1830. - 1835. - 1840. - 1845. - 1850. - 1855. - 1860. - 1865. - 1870. - 1875. - 1880. - 1885. - 1890. - 1895. - 1900. - 1905. - 1910. - 1915. - 1920. - 1925. - 1930. - 1935. - 1940. - 1945. - 1950. - 1955. - 1960. - 1965. - 1970. - 1975. - 1980. - 1985. - 1990. - 1995. - 2000. - 2005. - 2010. - 2015. - 2020. - 2025. - 2030. - 2035. - 2040. - 2045. - 2050. - 2055. - 2060. - 2065. - 2070. - 2075. - 2080. - 2085. - 2090. - 2095. - 2100. - 2105. - 2110. - 2115. - 2120. - 2125. - 2130. - 2135. - 2140. - 2145. - 2150. - 2155. - 2160. - 2165. - 2170. - 2175. - 2180. - 2185. - 2190. - 2195. - 2200. - 2205. - 2210. - 2215. - 2220. - 2225. - 2230. - 2235. - 2240. - 2245. - 2250. - 2255. - 2260. - 2265. - 2270. - 2275. - 2280. - 2285. - 2290. - 2295. - 2300. - 2305. - 2310. - 2315. - 2320. - 2325. - 2330. - 2335. - 2340. - 2345. - 2350. - 2355. - 2360. - 2365. - 2370. - 2375. - 2380. - 2385. - 2390. - 2395. - 2400. - 2405. - 2410. - 2415. - 2420. - 2425. - 2430. - 2435. - 2440. - 2445. - 2450. - 2455. - 2460. - 2465. - 2470. - 2475. - 2480. - 2485. - 2490. - 2495. - 2500. - 2505. - 2510. - 2515. - 2520. - 2525. - 2530. - 2535. - 2540. - 2545. - 2550. - 2555. - 2560. - 2565. - 2570. - 2575. - 2580. - 2585. - 2590. - 2595. - 2600. - 2605. - 2610. - 2615. - 2620. - 2625. - 2630. - 2635. - 2640. - 2645. - 2650. - 2655. - 2660. - 2665. - 2670. - 2675. - 2680. - 2685. - 2690. - 2695. - 2700. - 2705. - 2710. - 2715. - 2720. - 2725. - 2730. - 2735. - 2740. - 2745. - 2750. - 2755. - 2760. - 2765. - 2770. - 2775. - 2780. - 2785. - 2790. - 2795. - 2800. - 2805. - 2810. - 2815. - 2820. - 2825. - 2830. - 2835. - 2840. - 2845. - 2850. - 2855. - 2860. - 2865. - 2870. - 2875. - 2880. - 2885. - 2890. - 2895. - 2900. - 2905. - 2910. - 2915. - 2920. - 2925. - 2930. - 2935. - 2940. - 2945. - 2950. - 2955. - 2960. - 2965. - 2970. - 2975. - 2980. - 2985. - 2990. - 2995. - 3000. - 3005. - 3010. - 3015. - 3020. - 3025. - 3030. - 3035. - 3040. - 3045. - 3050. - 3055. - 3060. - 3065. - 3070. - 3075. - 3080. - 3085. - 3090. - 3095. - 3100. - 3105. - 3110. - 3115. - 3120. - 3125. - 3130. - 3135. - 3140. - 3145. - 3150. - 3155. - 3160. - 3165. - 3170. - 3175. - 3180. - 3185. - 3190. - 3195. - 3200. - 3205. - 3210. - 3215. - 3220. - 3225. - 3230. - 3235. - 3240. - 3245. - 3250. - 3255. - 3260. - 3265. - 3270. - 3275. - 3280. - 3285. - 3290. - 3295. - 3300. - 3305. - 3310. - 3315. - 3320. - 3325. - 3330. - 3335. - 3340. - 3345. - 3350. - 3355. - 3360. - 3365. - 3370. - 3375. - 3380. - 3385. - 3390. - 3395. - 3400. - 3405. - 3410. - 3415. - 3420. - 3425. - 3430. - 3435. - 3440. - 3445. - 3450. - 3455. - 3460. - 3465. - 3470. - 3475. - 3480. - 3485. - 3490. - 3495. - 3500. - 3505. - 3510. - 3515. - 3520. - 3525. - 3530. - 3535. - 3540. - 3545. - 3550. - 3555. - 3560. - 3565. - 3570. - 3575. - 3580. - 3585. - 3590. - 3595. - 3600. - 3605. - 3610. - 3615. - 3620. - 3625. - 3630. - 3635. - 3640. - 3645. - 3650. - 3655. - 3660. - 3665. - 3670. - 3675. - 3680. - 3685. - 3690. - 3695. - 3700. - 3705. - 3710. - 3715. - 3720. - 3725. - 3730. - 3735. - 3740. - 3745. - 3750. - 3755. - 3760. - 3765. - 3770. - 3775. - 3780. - 3785. - 3790. - 3795. - 3800. - 3805. - 3810. - 3815. - 3820. - 3825. - 3830. - 3835. - 3840. - 3845. - 3850. - 3855. - 3860. - 3865. - 3870. - 3875. - 3880. - 3885. - 3890. - 3895. - 3900. - 3905. - 3910. - 3915. - 3920. - 3925. - 3930. - 3935. - 3940. - 3945. - 3950. - 3955. - 3960. - 3965. - 3970. - 3975. - 3980. - 3985. - 3990. - 3995. - 4000. - 4005. - 4010. - 4015. - 4020. - 4025. - 4030. - 4035. - 4040. - 4045. - 4050. - 4055. - 4060. - 4065. - 4070. - 4075. - 4080. - 4085. - 4090. - 4095. - 4100. - 4105. - 4110. - 4115. - 4120. - 4125. - 4130. - 4135. - 4140. - 4145. - 4150. - 4155. - 4160. - 4165. - 4170. - 4175. - 4180. - 4185. - 4190. - 4195. - 4200. - 4205. - 4210. - 4215. - 4220. - 4225. - 4230. - 4235. - 4240. - 4245. - 4250. - 4255. - 4260. - 4265. - 4270. - 4275. - 4280. - 4285. - 4290. - 4295. - 4300. - 4305. - 4310. - 4315. - 4320. - 4325. - 4330. - 4335. - 4340. - 4345. - 4350. - 4355. - 4360. - 4365. - 4370. - 4375. - 4380. - 4385. - 4390. - 4395. - 4400. - 4405. - 4410. - 4415. - 4420. - 4425. - 4430. - 4435. - 4440. - 4445. - 4450. - 4455. - 4460. - 4465. - 4470. - 4475. - 4480. - 4485. - 4490. - 4495. - 4500. - 4505. - 4510. - 4515. - 4520. - 4525. - 4530. - 4535. - 4540. - 4545. - 4550. - 4555. - 4560. - 4565. - 4570. - 4575. - 4580. - 4585. - 4590. - 4595. - 4600. - 460

ITALIJANSKI MINISTER ZA TRGOVINSKO MORNARICO O VISOKIH PROIZVODNIH STROŠKIH LADJEDELNIC

PREVISOKE CENE ITALIJANSKIH SUROVIN

V Angliji stane 6.350- tonska ladja 1,1 milijard lir, v Italiji 1,9 milijard Trst kupuje vse surovine v Italiji, kar mu onemogoča konkurenčno borbo

V diskusijo o težavah v italijanski ladjedelniški industriji je posegel italijanski minister za trgovinsko mornarico Cappa. Pred dnevi je objavil dolgi članek v milanskem gospodarstvenem listu «24 ore», kjer razpravlja o težavah italijanskih ladjedelnic.

Njegov članek se nanaša tudi na tržne ladjedelnice, ker je to znanim sporazumi žaljivo in ker tržne ladjedelnice predstavljajo praktično sestavni del vseh ladjedelnic, o čem govori Cappa.

Na začetku poudarja, da je treba posejati gradnjo petih ladij, kar vlada za sedaj največja konjunkturna (ravno petrolejski prevozi) v rokah tako imenovanih modernih lastnikov in ne tvori sestavni del Flimare).

V nadaljnjem izjavljanju ugovarja minister, da bi morale ladjedelnice zaposlene najmanj s 60 odstotki zročljivost, da bi hotele delati ekonomično. Vendar pa pravi, da niso niti pred vojno niti po njej nikoli osegle te stopnje.

K zgoraj omenjenemu odstavku se bomo še povrnil v našem drugem članku, medtem pa poglejmo, kako je po pisarnici ministra Cappa, s stroški proizvodnje:

Vzroki so sedaj že dobro znani: a) visoka cena osnovnih surovin, potrebnih pri gradnji ladij. Ta cena je mnogo višja kot v angleških ladjedelnicah, ki določajo svetovno ceno. b) Izredno visoka cena poltroleja, potrebnih za gradnjo ladij. c) Visoka cena delovne sile in viski socialni prispevki. d) Visok odstotek splošnih stroškov. e) Višji kreditni odstotek. f) Višje pristojbine.

V nadaljnjem daje Cappa priče za različne cene. Motorna ladja, ki odriča 6.350 ton in ima brzino 14 vozlov, bi stala v Italiji maja 1950, leta 1 milijard 905 tisoč lir, to se pravi za 300.000 lir za tono. Ista ladja bi stala v Angliji ob istem času za 1,1 milijardo do 1,2 milijard lir. Skratka, stroški ladij zgrajene v Angliji so precej različni in to kar za 40 odstotke.

Torej, niso krivi tehniki ali inženirji, niti ni v večji meri slaba oprema ladjedelnic, ampak so stroški za gradnjo ladij zelo visoki. Do teh zahtevkov prihaja tudi italijanski minister.

Glavno krivdo visokih proizvodnih stroškov nosijo predvsem izredno visoke cene za material. Po domače povedano, Italija se je desetletja obdela z nepremostljivo goščavo carinskih predpisov. Vsi ti predpisi, carine same, takse itd. so se krepili in se krepje monopolistični položaj nekaterih italijanskih podjetij in družb. Če se ne po vedno, kjer imamo monopol, prepričani smo, da se lahko po vedno svobodno konkuriralo. Po tej tezi nima Italija stvarnih pogojev za nekatero industrijsko panogo, kot je na primer: ladjedelništvo in je njeno jeklo mnogo dražje od svetovne cene.

Prav v teh dneh se mnogo razpravlja tudi o usodi tržne ladjedelnic. Gospodarsko ministrstvo ZVU je zelo pesimistično. Če upoštevamo vse možnosti, ki jih je navedel italijanski minister, lahko res zanesljivo, da so glede ladjedelnic zelo slabe perspektive.

Obnova panoga industrije ni lahka, kadar ne more živeti brez različnih pomoči od zunaj, lahko tudi počemo za ladjedelniško industrijo. Italijanski minister ne prihaja s takimi zaključki in le ne, da nam namiguje, da bi bil Trst nadaljeval državno

Zaključki za tržne ladjedelnice industrije pa so potem, takem očitni. Le malo bodo rešile položaj razne subvencije za gradnjo ladij (ki potem v obliki zgrajenih ladij odplujejo nazaj v Italijo). Predvsem bi bilo potrebno odstraniti pogoje, ki povzročajo pretirane proizvodne stroške. Ti pa niso, kot pravi tudi italijanski minister, v nesposobnosti tehnikov niti v drugih subjektivnih okoliščinah, temveč predvsem v višji ceni surovin za gradnjo ladij.

Ze mnogokrat smo ponovili, da kupuje Trst veliko večino potrebnih surovin v Italiji in seveda na ta način kupuje po visokih cenah. Prav v carinski zvezi z Italijo je korenina vseh pogojev za težave tržskih ladjedelnic. Višja cena surovin vpliva na ceno, ki skozi zaradi neke za 20 odstotkov. Zelo močno vplivajo tudi splošni stroški, ki podražijo proizvodnjo za 9,5 odstotkov.

V sedanjih mednarodnih konjunkturni ne bi smelo biti težav za nova naročila. Če bi odšli samo eno odstotke, ki zvišuje ceno tukaj zgrajenih ladij, zaradi čisto fiskalnih in carinskih razlogov, bi že dobili sprejemljivo ceno. Pri tem moramo namreč upoštevati, da so angleške ladjedelnice napolnjene z naročili za štiri leta naprej in da bodo izročile sedaj naročen lačje šele čez pet ali šest let. V tem položaju ima Trst vse pogoje, da konkurira svetovnim ladjedelnicam.

Diskriminacija pri dodeljevanju kreditov iz lirskega fonda na Goriškem in v Slovenski Benečiji

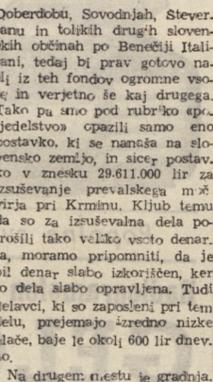
Tako ravnajo italijanski iredentisti s kraji, potem ko so z njimi nasitili svoj pohlep

Ko so pred tremi leti sprejeli Evropski obnovitveni načrt, ki naj bi v štirih letih zacepil razrahljano evropsko gospodarstvo, so tudi Italiji določili mesto poleg ostalih 19 držav ERP v Evropi. Italijanska vlada je s tem dobila pravico, da iz celotne vsote, ki znaša 11 milijard 780.000.000 dolarjev, dobi 1.289.810.140 dolarjev, kar ji je prineslo okoli 800 milijard lir kolikor znaša lirski fond. S tem fondom ERP-lir je razpolagala italijanska vlada in delegacija ERP za Italijo, ki sta jih vložili v razne gospodarske panoge ter jih bolj ali manj poročeno uporabili.

V nadaljnjem nimamo nobene namena, da bi se spuščali v polemiko, kako je italijanska vlada odločila, kako so razpoglagali s fondom ERP lir, ta denar uporabili v Siciliji, Kalabriji, itd., ampak se štejemo za dolžnike, da pogledamo, kako je s tem denarjem v goriški in videmski pokrajini, kjer živijo Slovenci.

V Veneto so v knjigi «Tri leta ERP v Italiji - 1951» vključili 11 pokrajin, in sicer pokrajine Boven, Padova, Trident, Treviso, Videm, Benetke, Verono, Vicenzo, Belluno, Rovigo in Gorico.

Ce se držimo vrstnega reda kot je označen v knjigi, bomo najprej srečali poljedelstvo. **Goriška** V goriški in videmski pokrajini je položaj kmetijstva dovolj kritičen in smo v našem listu o tem že pisali. Le to dejstvo so v rubriki «poljedelstvo» popolnoma spregledali. Mnenja smo, da ni težko ugotoviti, zakaj niso slovenski krajev na Goriškem in v Benečiji dodelili niti lire za izboljšanje njihovih njiv, gospodarskih poslopij, itd. Če bi na mesto Slovencev prešli v

Namesto varnostnih opozoril, naj bi pričeli s popravilom poškodovanih hiš.

Na drugem mestu je gradnja. Od enajstih pokrajin v Venetu stoji Goriška na predzadnjem mestu. Največ je dobila Vicenzo (283 milijonov lir) in najmanj Belluno (51 milijonov 800 tisoč). Po številu prebivalstva je občina Vicenza še enkrat večja od Gorice in je bila med zadnje vojne tudi precej poškodovana zaradi letalskih napadov. Tudi Gorica je bila med zadnje vojne prizadeta in prav gotovo preživela v prvih letih najhujšo stanovitveno krizo med vsemi nave, denimi pokrajinami. Kljub temu je dobila samo 92.000.000 lir, s katerimi so sezidali nekaj hiš v vsej pokrajini, na Gorico je od tega odšel prav majhen odstotek. V letu 1949 do 1950 so v goriški pokrajini izplačali zaslužnino 37 milijonov lir za obnovu poslopij, ki so bila porušena med vojno. To je edina vsota, ki so jo prejeli lastniki goriških hiš prejšnjega lastnika, vendar je velika, da se je veliko, preveč cene v njihovi občini, ki so potrebne popravila.

Slovenska Benečija Tudi v videmski pokrajini so za javna dela zapravili precej denarja, od katerega so le delček porabili za Slovensko Benečijo. Popravili so samo šolo v Platšici za 2.130.000 lir, šolo v Njivici 200.000 lir (in 1.231.000 lir za šolsko pohištvo), cesto v Brdu za 1 milijon lir, šolsko pohištvo v Talpani za 360.000 lir in vojaško cesto iz Tarcenta na Učeo za 1 milijon lir. Iz tega sledi, da so bile v Benečiji potrebne popravila, mo tri šole. Mi pa prav dobro vemo, in tega se tudi čolasti zelo dobro zavedajo, da je v Benečiji v desetletju tih, kjer bi bilo treba vse temeljito popraviti in da je nadalje veliko

Namesto varnostnih opozoril, naj bi pričeli s popravilom poškodovanih hiš.

številu vasi, kjer sploh ni šole, očnoso imajo šolski pouk v gostilniških kletih, na skednjih jid. Teke razmere bi v Benečiji prav gotovo ne obstajale, če bi bila naseljena z italijanskimi prebivalstvom. Zato pa je mlačehovno dodeljevanje denarnih sredstev iz fondov ERP - lir nov dokaz diskriminacijskega odnosa, ki ga italijanske oblasti imajo do beneškega ljudstva že iz časov pred prvo svetovno vojno, za časa liberale, nato fasciste in se danes de Gasperijeve Italije.

Ce primerjamo stroške za javna dela z drugimi pokrajinami Veneta, bomo ugotovili, da je vsaka goriška pokrajina z 62 in nekaj milijoni lir zadnje mesto. Medtem ko je beneška pokrajina «Venecija» zasedla prvo mesto s 456 milijoni 900.000 lirami. Pri potrošnji denarja za organizacijo usposabljanja teh čajev je zasedla goriška pokrajina drugo mesto s 47 in pol milijoni lir. S tem denarjem so v 37 letih izobrazili 390 učencev. Tudi pri gelovnih centrih sta naši pokrajini zasedli prvi mesti na lestvici, in sicer videmska prvo mesto s 1.615 delavci in goriška drugo mesto s 1.250 delavci. Za prvo so potrosili nekaj več kot 115.000.000 lir za drugo pa 70 milijonov lir. Iz teh številk se lahko sklepa, da živi v videmski in goriški pokrajini relativno največje število brezposelnih, kajter skušajo s pomočjo preusmeritvenih tečajev in z zaposlovanjem v delovnih centrih preusmeriti v druge poklice, ohranijo jim dati kratkotrajno priaznostno zaposlitev. Zanimivo je dejstvo, da imajo tako veliko število učencev v usposabljalnih tečajih in pri pogozbovanju zaposlenih samo še v največjih pokrajinah kot je Bologna, Milan, Genova, itd., ki pa je relativno veliko manjše od števila ljudi v takih tečajih in centrih naših dveh pokrajin. Denar, ki je bil uporabljen za vzdrževanje učencev in preusmeritvenih tečajih in delovnih centrih pač ni bil najbolje naložen. Pravilneje bilo, da bi ga vložili v kapital, no izgradnjo, t.j. da bi z njim zgradili tovarne in druga podjetja, kjer bi brezposelni lahko našli zaposlitev, medtem ko so v tečajih in centrih zaposleni samo toliko časa, dokler je še kaj denarja v ERP blagajnah, ohranijo največ še eno leto, dokler ne bo ERP za Italijo prazen.

Precej milijard lir so potrosili v videmski in goriški pokrajini, vendar moramo pri pomniti, da so ljudje, ki so raz-

skovali s tem denarjem pristransko gledali na potrebe omenjenih dveh pokrajin. Ta pristranost se vidi v dejstvu, da niso za slovenske kraje v Italiji potrosili niti del onega, kolikor bi ti kraji dejansko potrebovali. To pa je samo dokaz sovražstva oblasti do slovenskega ljudstva.

Fond ERP-lir je bil močan vir, kjer bi mogli v izdatni meri črpati sredstva za pozitivne goriške in beneške gospodarske. Ce pa niso tako ravnali, potem je to dokaz, kako italijanski iredentisti izpolnjuje svoje obljube, potem ko so se njih pohlepi urednili.

Vseučiliška razstava likovne umetnosti V kroški italijanski vseučiliški razstavi je bila prirejena v preteklih dneh zanimiva, sedaj že tradicionalna vseučiliška razstava likovne umetnosti pod pokroviteljstvom najvidnejših italijanskih sovinskih uradnih osebnosti, od prefekta Palutana, župana dr. Bartolija navzdol.

Pravzaprav ne razumemo, zakaj se imenuje «vseučiliška», ko ni n. pr. med številnimi naravnanimi likovniki skoro noben vseučilišnik. Ali se hoče dati tržski umetnici na način poudarek, ki ga nima - po že obojaini kamoristični moral? Vsekakor bi se primernejše imenovala «amladinska», ker so tu vse sami mladi ljudje, če tudi že ne več neznanj. Saj so skoraj vsi vidnejši že znani iz raznih kolektivnih razstav, n. pr. večji del iz tzv. skupine «zelenih» (Gruppo verde) iz paverije «Skorpion», ali celo po samostojnih osebnih razstavah v isti galeriji, kot n. pr. Ceramici, Rosignani, Tietz, bo diti iz raznih prejšnjih vseučiliških razstav.

Zo iz omenjenega lahko sklepamo, da je bila razstava na dostojni umetniški ravni in je n. bilo treba gledati v vsaka ter z dobrohotno prizanesljivostjo kot običajne mladinske razstave. Ne le nagrada dela, tudi še marsikatero drugo delo bi bilo lahko izveščeno na kateri koli drugi umetniški razstavi. Od 80 razstavljenih del, bi mnoga lahko izpadla kot začetiška spreželenaa, in bi bila razstava s tem le pridobila.

Rosignano Livio je zasluženo prejel prvo nagrado za slikanje z barvno močno krajino. Sicer pa je dobil ta mladinec, brez akademije že pred časom edino nagrado med vsemi, tudi zelo znanimi tržskimi slikarji na neki vseitalijanski umetniški razstavi. Drugo nagrado za slikanje in prvo za risbe je prejel Sabino Colomi, nam dobro znani po načinu svojega zmereno-modernega slikanja z razstav iz «Skorpion» po predmeta. Tudi iz tržske, posebno pomorske sredine. Tretjo nagrado je šla Giorgiu Tietzu, tudi iz skupine zelenih, za oja, ki precej po značaju nalikuje Colomijevim, tudi s tržskimi sežehi.

Za kiparska dela sta prejela zasluženo nagrado Cerne in Maovaz. Maovaz za svoje izbočene bakrene reliefe (Bik in Pobešeni bik), Cerne pa za svoje vse dobro sadrasto skulpturo «Umetnikovo življenje». Izredno nagrado je prejel še Benevol Fulvio za svoj «Inte rieur», ter Tudor Mario. Odkritkov sta bili še Campitelli Martuccia in Punzo Maria, medtem ko so za lahka pozornost še marsikatera dela kot na pr. Dolores Fallode, Irene Rualica itd.

V pesmi in besedi je ohranil človek na Bujkem svoje naravno bogastvo, ki ga ni mogel uničiti najhujši teror. V pesmi in besedi bo na V. festivalu pokazal svojo kulturno rast in razvoj.

OV. Z. J.

Prizor iz mladinske igre «Desetnica Alencica», ki so jo predvajali člani SNG (včera) v Avditoriju.

GLEDALIŠKA GARDEROBA

JUŠ KOZAK NEDELJSKA ČRTICA

(Nadaljevanje s 4. strani)

Tako vse v Cmahovi garderobi lozumi vseh dob in časov, rekviziti za ustvarjanje iluzij o tujih in domačih zemljah, perjanice, šlemi, oklepi, prikoži za nosilce najvažnejših vlog vseh dram, v katerih se je destiliralo življenje. Stari Cmah ne pozna pisane zgodovine in politične kronike, vse življenje je zamj posebej v igrah dni, začeti mu že ob pogledu na rekvizite in kostume, vse če na ključah.

Cmah ni nikoli razmišljal o življenju, o gibanjih in pruratih v mišljenju in v umetnosti, vsaj dotlej ne, dokler ni zagledal reflektorov na odru. In vendar je njegovo znanje o življenju obsežno in pestro, do časa pozna njegovo repertoar: ljubavne, hrepeneče, boje in upore, zločine vseh vrst, podlosti in peklenske podvige, lakoto in stisnjenosti, vse nianse misli in strasti, svetniška in razbojniška nagnjenja, strastna vsa človeška dejanja na oprumni lestvici od pladurje do zadnjega grobarja. In še nekaj ve, da se da izkristiliti iz življenja tudi smeh. Kakorkoli se je že čudil in se opajal nad duhovitostjo, s katero so umeli nekateri bistreži, toliko smeha očeti iz te citronne našega življenja. In smeh mu je vselej komedija zmesnaja. Poglejte, je že Cmah v istini opoldanske sieste premišljal, koliko boja in trpljenja je bilo deložno človeštvu, da so nastale take drame, kakor so Faust, Don Kihot in Hamlet. Do takih ugotovij je prišel po logiki svojega življenja v garderobi.

Stari Cmah ne razglablja o časih, ko se tvorijo skoki za novo dramo in novo obliko, ko se pogreza človeštvo v trpljenje, eni z obupom, drugi z nadami, da bo svet prebran. Ne izprašuje se, zakaj se je sedanji čas pretakal, nje nima so kostumi in rekviziti vsebinska in snov resničnega življenja. In če igralcem strigoje besede in stavke s skrajami, ima za vse le posem, ker ve, da se njemu kaj takega ne more primeriti. Prehuda bi bila komedija, če bi Hamletu izpodrežal triko ali Jeremuha hlače odstrigel. Zanj so vse te podobe resničnejše od življenja samega. Kadar se režiserji prerokajo o smerih nove stvarnosti, tendence, dialektične in duhovne umetnosti, je Cmah zase trdno uverjen, da so lastnosti vence vedno prišle, le reznica, fantazija in poezija.

Stari Cmah prav tako ne občuti, kako je polovica zemlje mrknila, da že leta živimo v pomurini in ne vidimo na ono drugo stran, na sončno polovico, kjer se prebujajo snovi za velike drame človeštva. Vse ideje in lepote, v katerih se je destiliralo življenje, so nam le še garderoba, ki jih ni igralci iz strahu pred smrtjo oblačila, a niti ne vemo, kaj bi nakniti nase. Na tej poluti, ki je mrknila, ni noben zarah do svetla, niti vendar, dokler bo živ, vendar nikoli ne veš, kateri časi se ni strupa. Priležnost je zastrupljeno bodilo in vse zaveze so le mrtvaški frak.

Ziveti v garderobi, na poltemni poluti, je usoda starega Cmah. In vendar, dokler bo živ, bo vsako pomlad izprašil in strelal kostume, v katerih mu vedno izmota očinja destilirana vsebina našega življenja. S hladno mrtvostjo jih bo zopet razobil, ker mu je tuji grob le rekvizit v tragediji.

Dijaški dom v Gorici

je oblastem v Benečiji tra v peti

Vsi Benečari dobro poznajo Dijaški dom v Gorici, v kategega so sprejeli že mnogo beneških otrok tudi iz najrevnejših družin, ki bi nikdar ne moge na svoje stroške šolati svojih sinov. Italijanski selskim oblastem je Dijaški dom pravi trn v peti. Skupno z organi javne varnosti so napeli vse sile, da bi našemu ljudstvu preprečili šolanje otrok v tem domu. Da bi dosegli svoj cilj neprestano strahujejo na vse mogoče načine. Med drugim jim odzavajo podporo, pokojnino itd., če bo došlo pošiljal otroke v goriški Dijaški dom. Po drugi strani pa so naše ljudstvo prebrščevali, da bodo v zavod v Ruvalizu pri Cedadu sprejeli vse revne otroke in jih brezplačno šolali. Toliko časa so trobili v ta rog, dokler se ni začelo šolsko leto in je marsikatero družina obdržala doma svojega otroka ter čakala, da ga sprejmejo v čedadski zavod. Toda ti otroci so še vedno doma.

Tako se je zgodilo tudi Florjančiču Petru iz Kostnega v grmški občini, ki je oče desetih otrok. Prošnjo tega očeta za sprejem vsaj enega izmed otrok, je čedadski zavod zavrnil. Sprejeli pa so edinega sina uradnika na grmški občini.

IZIDOR PREDAN

Izdajem in popravilam aktovke TRST Ul. G. Gozzi št. 1 vogal Ul. Pauliana

POZOR! Velika razprodaja po izredno nizkih cenah

moški plašči od 4.800 lir navzgor
deške obleke „ 900 „ „
moški jopiči „ 3.800 „ „
moške obleke „ 5.600 „ „
velika izbira moških kompletnih oblek, dežnih plaščev, moških hlač in volnena blaga.

Trgovina ALLE GRANDI FABBRICHE Trst Largo Barriera Vecchia 15. Lastnik L. Broni
IZKORISTITE PRILIKO!

RADIJSKI APARATI

od 29.000.- lir navzgor - v 24 obrokih
Ako izročite stari aparat trdki RADIO TRIESTE UL. XX. SETTEMBRA 15 TEL. 95250

si lahko nabavite za nizko ceno nov TELEFUNKEN PHONOLA MINERVA GELOSO UNOA-ADLER Modeli 1952

TRGOVINA Trevisani

Staroznana tvrdka TULIAR vam nudi najboljše jamstvo TRST, Ul. della Guardia 15 - Tel. 95089

Pozor!

Kadar imate raztrgane čevlje, se spomni, da boš pri LUŠI zadovoljen s ceno in prvovrstnim blagom Popravila v usnju, pari in vibrarnu Barvamo, širimo in prenavljamo točno in solidno v najkrajšem času ZAPOMNI SI: Trst - Ul. sv. Franciška št. 20

V. festival hrvatskih prosvetnih društev v Bujšćini

Pred dnevi je bil v dvorani narodnega doma v Bujah zasnovan kulturni manifestacij V. festivala hrvatskih prosvetnih društev. Prosvetno društvo Ante Babića je izvajalo kulturni del. Dramski družina je nastopila v enodeljanki «Cvrtopis» pisatelja Bonučića, folklorna skupina je izvajala narodne plesne.

Tu moramo omeniti značilnost prvega festivala. Hrvati na Bujškem so zvedeli, da v omenjeni Na močeni kulturni manifestaciji se je zbralo ob otvorbni prvega festivala nad 15.000 ljudi, ki so odgovorili: «Tu smo Hrvati, ki smo bili zotirani na najbolj krut način, toda nismo klonili». Na tem festivalu so se znova oglašile narodne in ljudske pesmi, ki so jih peli stari ljudje iz Kršina in Krasice. Nastopali so pevski zbori večjih vasi, stari Valičani so predvajali «Faranja Jurina». Ta festival je bil živ dokaz narodnega preporeka bujskih Hrvatov. Veliko je bilo starih ljudi, ki so se potem pogovarjali, da je bil to največji dan v njihovem življenju po osvoboditvi.

Peti festival hrvatskih prosvetnih društev bo pokazal nove uspehe v razvoju kulturnega življenja Hrvatov Bujškega. Ljudje po vaseh in obrežnih mestih z velikim zanimanjem sledijo novi rasti kulture, ki jo je fašizem skoraj popolnoma za-dušil. Lanski četrti festival je prikazal polno novega in zanimivega. Med drugim so lani prvi nastopile štiri dramske skupine in pet folklornih skupin. V obširnem kulturnem sporedu so nastopala naslednja prosvetna društva: «Bralstvo» iz Maruševca, «Lipa» iz Kaštelje, «Naša sloga» iz Babičev, «Hrvatska zvezda» iz Materade iz «Ante Babić» iz Buj. S krajšimi točkami so nastopile tudi «Zora» iz Krasice, «Slavija» iz Kmetov, «Lina Zakinja» iz Savudrije in «Sloboda» iz Nove vasi.

Na festivalu so lansko leto prvi nastopali tudi italijanski kulturni krožki. Ko bodo na letošnjem V. festivalu hrvatskih prosvetnih društev zadone lepo ubrane pesmi, se bo marsikateri stajelji Hrvat spomnjal časov pred fašizmom, ko so po vaseh Bujškega še odmevale stare

narodne pesmi: «Rodila loza grozda dva», «Zaspal Pave», «Cemo mi poč na samani», «Koprija je malana», «Zeleni se šikarja» in «Devotka je ruže barva». Danes tem in drugim pesmim ni več ovire. Svobodno jih prepeva ljudstvo po vaseh in v mestih. Na prvem festivalu so stari narodni pevci Zlatič, Benčić in Hrvatij zapeli nepozabne ljudske: «Polegja je senica belica», «Udrija je sedma uva» in «Ti si mogla spati», ki so vzbudile viharno ploskanje 15.000 ljudi, ki so pesmi poslušali. Kaj je pomenilo to navdušenje? Nič drugega kot to, da je tisti del hrvatskega naroda, ki živi ob rekji Mirni ostal živ in zdrav v svoji narodni duši, čeprav je čez njega šla uničujoča črna nevihta. Pomenilo pa je še več. Tisti več je danes viden v novi hrvatski gimnaziji in v združenem domu v Bujah, ki sta spremenila zunanje lice središča Hrvatov na Buj-

VREME

Fronta vremenskih motenj se premika proti vzhodu in poja...

PRIMORSKI DNEVNIK

Opozarjamo vas na sledece oddaje: Jug. ems Trsta; 9.30: Slovenska lahka glasba; 19.00: Cvetje v glasi. - Slovenija; 10.00: Dopoldanski koncert popularne orkestralne glasbe slovenskih avtorjev; 19.10: G. Verdi: «Mod usode»...

Nova angleška nota Egiptu

V Kairu so sklenili bojkotirati britansko blago, podjetja in banke

LONDON, 24. - Velika Britanija je poslala egiptovskemu zunanjemu ministru novo noto, v kateri je rečeno, da je egiptovska nota z dne 20. novembra o incidentih v Ismailiji 17. in 18. novembra tako netočna in neosnovana, da se je velposlanik čutil dolžnega braniti ugled britanske vojske v interesu egiptovsko-angleških odnosov in povedati resnico. Nasilje na pravici da je popolnoma jasno, da so bili nekateri, če ne že vsi člani britanske vojske ubiti pri neredih ne zaradi golega naključja, ampak so bili umorjeni pri terorističnem napadu. Po izjavah note pada glavna odgovornost za nered na egiptovske oblasti, ki so dale policijskim oddelkom nalog, naj uporabljajo silo pri zaščiti egiptovskega prebivalstva, katero dejansko ni bilo nikoli ustrahovano s strani britanskih čet.

Prezgodaj pečeni purani

MINNEAPOLIS, 24. - Več tisoč puranov v skupni teži več kot 25.000 kg, pripravljenih za božične praznike, je izgorelo v tovarni za konzerviranje perutinov v Minnesoti. Ta tovarna, «Zadru» ga za vrzelo puranov, konzervira vsako leto povprečno 500 ton puranovega mesa.

V PRIČAKOVANJU PREMIRJA NA KOREJI

Začrtali so polovico razmejitvene črte

Predvidevajo, da bodo «severni» zavlačevali v razmejitvijo, da bi med tem časom v borbah pridobili čimveč ozemlja - Spopad zavezniških in nasprotnih letal na reaktivski pogon

PAN MUN JOM, 24. - Poročajo, da so se doslej predstavniki obeh delegacij v lahko sporazumeli o določitvi 145 km dolge črte, ki predstavlja polovico celotne razmejitvene črte. Predvidevajo da bodo pri začrtanju druge polovice nastale večje težave. Nekateri opozarjajo na celo mnenja, da bosta severnokorejske in kitajske delegacije zavlačevali v ureditvi razmejitvene črte, da bi med tem časom njihovi vojski oddelki z borbo pridobili čimveč ozemlja.

Glasnik Združenih narodov, polkovnik Howard Levie je najvil podpis končnega sporazuma na nedeljo in pojasnil, da so danes delegati pregledali tisti del črte, ki gre od vzhodne korejske obale proti središču države.

KINO V NABREŽINI

predvaja danes v nedeljo z začetkom ob 20 uri barvani film

H RAST ORJAKOV

Nov aparat brez vzmeti, ki ga je izumil in izdelal Institut za zdravljenje kile v Lionu (Francija), bo pokazal 11. in preizkusil v

Kila MYOPLASTIC KLEBER

Vsi, ki bolehalo za kilo ali pa so po operaciji ponovno oboleli, bodo lahko brez vsake obveznosti preprečili, da nova metoda MYOPLASTIC KLEBER okrepi trebušne mišice skot z rokama in prepreči izhod kile. (Pisano jamstvo za dve leti).

Mizarji podjetniki kmetovalci! Deske emre kove, macesne in trdih lesov in trame, nudi najugodnejše

GALEA IRSTI viale Sonnino 24 Tel. 90441

Vojnene obleke in jope prodam OLAJSAVE PRI PLACEVANJU Naslov na upravi lista

Vozači! Bodite previdni preden vstopite v avto, na motor, na vespo itd. in se zavarujte proti nezgodam. Tako boste jamčili sebi in drugim po zakonu določeno varnost v primeru nesreče. Za proračun in navsete kličite tel. št. 88-15, Urnik 8.-9., 20.-22.

SMUČARJI POZOR! V trgovini "GEC" Trg tra i Rivi 2 si lahko nabavite po zmernih cenah smučarske čevlje

Gostinsko podjetje

DOM POD PRISOJNIKOM (860 m) bivša ERIKA

KRANJSKA GORA je središče zimskega športa v Sloveniji ter klimatsko zdravilišče za živčne in srčne bolezni, je odprt celo leto

RAZPOLAGA S 40 KURJENIMI SOBAMI Z MRZLO IN TOPLO TEKOČO VODO. Prometna zveza - železniška postaja Kranjska gora, do Doma prevoz z avtom ali samni.

Brzojavni naslov «Erika», Kranjska gora - Telef. Kr. g. 35. V decembru vse zasedeno, rezervacije sprejemamo od januarja dalje direktno na naslov «Dom pod Prisojnikom» - Kranjska gora.

GELOSO GELOSO GELOSO Popolna superheterodina! Radiogramofon z 12 ploščami GELOSO je višek elegancije in ekonomičnosti Vsi si ga lahko nabavite pri trdki RADIO Ruggera KORZO GARIBALDI 8 s samo 1.000 lir takoj in 3.000 V Mesečnih OBROKIH Odkupujemo rabljene aparate po najvišjih cenah

TRST II. 8.00 Jutrnanja glasba, 8.30 Laha glasba, 9.00 Kmetijska oddaja, 9.30 Zabavna glasba, 1.15 Kormora glasba, 11.30 Oddaja za najmlajše - pravilica o medenem gradu, 12.00 Glasbe od melodije, 12.15 Od melodije po želja, 14.30 dije, 13.00 Glasba po želja, 14.30 Poldan v operi, 15.30 koncert lahkih orkestrorv, 16.00 koncert ruskih balajalk, 16.30 koncert jazz zasedbe, 17.00 To, kar vsakdo počne, 18.00 Pesni iz delovskega sveta, 18.15 Plesna žajkanka, 18.45 koncert, 19.10 G. Verdi: Moč usode, 20.00 Osvetje v glasi, 21.00 Operi v zabavo, Zabavni orkester: Radio Ljubljana.

TRST I. 8.45 Odlomki iz oper, 9.25 Vse, il motivi, 11.30 Laha glasba in pesmi, 13.25 igra orkestralne podvodstvo G. Cergolija, 14.45 Glasba iz narodne glasbe, 15.00 Glasba iz narodne glasbe, 15.30 Glasba iz narodne glasbe, 16.00 Glasba iz narodne glasbe, 16.30 Glasba iz narodne glasbe, 17.00 Glasba iz narodne glasbe, 17.30 Glasba iz narodne glasbe, 18.00 Glasba iz narodne glasbe, 18.30 Glasba iz narodne glasbe, 19.00 Glasba iz narodne glasbe, 19.30 Glasba iz narodne glasbe, 20.00 Glasba iz narodne glasbe, 20.30 Glasba iz narodne glasbe, 21.00 Glasba iz narodne glasbe, 21.30 Glasba iz narodne glasbe, 22.00 Glasba iz narodne glasbe, 22.30 Glasba iz narodne glasbe, 23.00 Glasba iz narodne glasbe, 23.30 Glasba iz narodne glasbe, 24.00 Glasba iz narodne glasbe, 24.30 Glasba iz narodne glasbe, 25.00 Glasba iz narodne glasbe, 25.30 Glasba iz narodne glasbe, 26.00 Glasba iz narodne glasbe, 26.30 Glasba iz narodne glasbe, 27.00 Glasba iz narodne glasbe, 27.30 Glasba iz narodne glasbe, 28.00 Glasba iz narodne glasbe, 28.30 Glasba iz narodne glasbe, 29.00 Glasba iz narodne glasbe, 29.30 Glasba iz narodne glasbe, 30.00 Glasba iz narodne glasbe, 30.30 Glasba iz narodne glasbe, 31.00 Glasba iz narodne glasbe, 31.30 Glasba iz narodne glasbe, 32.00 Glasba iz narodne glasbe, 32.30 Glasba iz narodne glasbe, 33.00 Glasba iz narodne glasbe, 33.30 Glasba iz narodne glasbe, 34.00 Glasba iz narodne glasbe, 34.30 Glasba iz narodne glasbe, 35.00 Glasba iz narodne glasbe, 35.30 Glasba iz narodne glasbe, 36.00 Glasba iz narodne glasbe, 36.30 Glasba iz narodne glasbe, 37.00 Glasba iz narodne glasbe, 37.30 Glasba iz narodne glasbe, 38.00 Glasba iz narodne glasbe, 38.30 Glasba iz narodne glasbe, 39.00 Glasba iz narodne glasbe, 39.30 Glasba iz narodne glasbe, 40.00 Glasba iz narodne glasbe, 40.30 Glasba iz narodne glasbe, 41.00 Glasba iz narodne glasbe, 41.30 Glasba iz narodne glasbe, 42.00 Glasba iz narodne glasbe, 42.30 Glasba iz narodne glasbe, 43.00 Glasba iz narodne glasbe, 43.30 Glasba iz narodne glasbe, 44.00 Glasba iz narodne glasbe, 44.30 Glasba iz narodne glasbe, 45.00 Glasba iz narodne glasbe, 45.30 Glasba iz narodne glasbe, 46.00 Glasba iz narodne glasbe, 46.30 Glasba iz narodne glasbe, 47.00 Glasba iz narodne glasbe, 47.30 Glasba iz narodne glasbe, 48.00 Glasba iz narodne glasbe, 48.30 Glasba iz narodne glasbe, 49.00 Glasba iz narodne glasbe, 49.30 Glasba iz narodne glasbe, 50.00 Glasba iz narodne glasbe, 50.30 Glasba iz narodne glasbe, 51.00 Glasba iz narodne glasbe, 51.30 Glasba iz narodne glasbe, 52.00 Glasba iz narodne glasbe, 52.30 Glasba iz narodne glasbe, 53.00 Glasba iz narodne glasbe, 53.30 Glasba iz narodne glasbe, 54.00 Glasba iz narodne glasbe, 54.30 Glasba iz narodne glasbe, 55.00 Glasba iz narodne glasbe, 55.30 Glasba iz narodne glasbe, 56.00 Glasba iz narodne glasbe, 56.30 Glasba iz narodne glasbe, 57.00 Glasba iz narodne glasbe, 57.30 Glasba iz narodne glasbe, 58.00 Glasba iz narodne glasbe, 58.30 Glasba iz narodne glasbe, 59.00 Glasba iz narodne glasbe, 59.30 Glasba iz narodne glasbe, 60.00 Glasba iz narodne glasbe, 60.30 Glasba iz narodne glasbe, 61.00 Glasba iz narodne glasbe, 61.30 Glasba iz narodne glasbe, 62.00 Glasba iz narodne glasbe, 62.30 Glasba iz narodne glasbe, 63.00 Glasba iz narodne glasbe, 63.30 Glasba iz narodne glasbe, 64.00 Glasba iz narodne glasbe, 64.30 Glasba iz narodne glasbe, 65.00 Glasba iz narodne glasbe, 65.30 Glasba iz narodne glasbe, 66.00 Glasba iz narodne glasbe, 66.30 Glasba iz narodne glasbe, 67.00 Glasba iz narodne glasbe, 67.30 Glasba iz narodne glasbe, 68.00 Glasba iz narodne glasbe, 68.30 Glasba iz narodne glasbe, 69.00 Glasba iz narodne glasbe, 69.30 Glasba iz narodne glasbe, 70.00 Glasba iz narodne glasbe, 70.30 Glasba iz narodne glasbe, 71.00 Glasba iz narodne glasbe, 71.30 Glasba iz narodne glasbe, 72.00 Glasba iz narodne glasbe, 72.30 Glasba iz narodne glasbe, 73.00 Glasba iz narodne glasbe, 73.30 Glasba iz narodne glasbe, 74.00 Glasba iz narodne glasbe, 74.30 Glasba iz narodne glasbe, 75.00 Glasba iz narodne glasbe, 75.30 Glasba iz narodne glasbe, 76.00 Glasba iz narodne glasbe, 76.30 Glasba iz narodne glasbe, 77.00 Glasba iz narodne glasbe, 77.30 Glasba iz narodne glasbe, 78.00 Glasba iz narodne glasbe, 78.30 Glasba iz narodne glasbe, 79.00 Glasba iz narodne glasbe, 79.30 Glasba iz narodne glasbe, 80.00 Glasba iz narodne glasbe, 80.30 Glasba iz narodne glasbe, 81.00 Glasba iz narodne glasbe, 81.30 Glasba iz narodne glasbe, 82.00 Glasba iz narodne glasbe, 82.30 Glasba iz narodne glasbe, 83.00 Glasba iz narodne glasbe, 83.30 Glasba iz narodne glasbe, 84.00 Glasba iz narodne glasbe, 84.30 Glasba iz narodne glasbe, 85.00 Glasba iz narodne glasbe, 85.30 Glasba iz narodne glasbe, 86.00 Glasba iz narodne glasbe, 86.30 Glasba iz narodne glasbe, 87.00 Glasba iz narodne glasbe, 87.30 Glasba iz narodne glasbe, 88.00 Glasba iz narodne glasbe, 88.30 Glasba iz narodne glasbe, 89.00 Glasba iz narodne glasbe, 89.30 Glasba iz narodne glasbe, 90.00 Glasba iz narodne glasbe, 90.30 Glasba iz narodne glasbe, 91.00 Glasba iz narodne glasbe, 91.30 Glasba iz narodne glasbe, 92.00 Glasba iz narodne glasbe, 92.30 Glasba iz narodne glasbe, 93.00 Glasba iz narodne glasbe, 93.30 Glasba iz narodne glasbe, 94.00 Glasba iz narodne glasbe, 94.30 Glasba iz narodne glasbe, 95.00 Glasba iz narodne glasbe, 95.30 Glasba iz narodne glasbe, 96.00 Glasba iz narodne glasbe, 96.30 Glasba iz narodne glasbe, 97.00 Glasba iz narodne glasbe, 97.30 Glasba iz narodne glasbe, 98.00 Glasba iz narodne glasbe, 98.30 Glasba iz narodne glasbe, 99.00 Glasba iz narodne glasbe, 99.30 Glasba iz narodne glasbe, 100.00 Glasba iz narodne glasbe, 100.30 Glasba iz narodne glasbe, 101.00 Glasba iz narodne glasbe, 101.30 Glasba iz narodne glasbe, 102.00 Glasba iz narodne glasbe, 102.30 Glasba iz narodne glasbe, 103.00 Glasba iz narodne glasbe, 103.30 Glasba iz narodne glasbe, 104.00 Glasba iz narodne glasbe, 104.30 Glasba iz narodne glasbe, 105.00 Glasba iz narodne glasbe, 105.30 Glasba iz narodne glasbe, 106.00 Glasba iz narodne glasbe, 106.30 Glasba iz narodne glasbe, 107.00 Glasba iz narodne glasbe, 107.30 Glasba iz narodne glasbe, 108.00 Glasba iz narodne glasbe, 108.30 Glasba iz narodne glasbe, 109.00 Glasba iz narodne glasbe, 109.30 Glasba iz narodne glasbe, 110.00 Glasba iz narodne glasbe, 110.30 Glasba iz narodne glasbe, 111.00 Glasba iz narodne glasbe, 111.30 Glasba iz narodne glasbe, 112.00 Glasba iz narodne glasbe, 112.30 Glasba iz narodne glasbe, 113.00 Glasba iz narodne glasbe, 113.30 Glasba iz narodne glasbe, 114.00 Glasba iz narodne glasbe, 114.30 Glasba iz narodne glasbe, 115.00 Glasba iz narodne glasbe, 115.30 Glasba iz narodne glasbe, 116.00 Glasba iz narodne glasbe, 116.30 Glasba iz narodne glasbe, 117.00 Glasba iz narodne glasbe, 117.30 Glasba iz narodne glasbe, 118.00 Glasba iz narodne glasbe, 118.30 Glasba iz narodne glasbe, 119.00 Glasba iz narodne glasbe, 119.30 Glasba iz narodne glasbe, 120.00 Glasba iz narodne glasbe, 120.30 Glasba iz narodne glasbe, 121.00 Glasba iz narodne glasbe, 121.30 Glasba iz narodne glasbe, 122.00 Glasba iz narodne glasbe, 122.30 Glasba iz narodne glasbe, 123.00 Glasba iz narodne glasbe, 123.30 Glasba iz narodne glasbe, 124.00 Glasba iz narodne glasbe, 124.30 Glasba iz narodne glasbe, 125.00 Glasba iz narodne glasbe, 125.30 Glasba iz narodne glasbe, 126.00 Glasba iz narodne glasbe, 126.30 Glasba iz narodne glasbe, 127.00 Glasba iz narodne glasbe, 127.30 Glasba iz narodne glasbe, 128.00 Glasba iz narodne glasbe, 128.30 Glasba iz narodne glasbe, 129.00 Glasba iz narodne glasbe, 129.30 Glasba iz narodne glasbe, 130.00 Glasba iz narodne glasbe, 130.30 Glasba iz narodne glasbe, 131.00 Glasba iz narodne glasbe, 131.30 Glasba iz narodne glasbe, 132.00 Glasba iz narodne glasbe, 132.30 Glasba iz narodne glasbe, 133.00 Glasba iz narodne glasbe, 133.30 Glasba iz narodne glasbe, 134.00 Glasba iz narodne glasbe, 134.30 Glasba iz narodne glasbe, 135.00 Glasba iz narodne glasbe, 135.30 Glasba iz narodne glasbe, 136.00 Glasba iz narodne glasbe, 136.30 Glasba iz narodne glasbe, 137.00 Glasba iz narodne glasbe, 137.30 Glasba iz narodne glasbe, 138.00 Glasba iz narodne glasbe, 138.30 Glasba iz narodne glasbe, 139.00 Glasba iz narodne glasbe, 139.30 Glasba iz narodne glasbe, 140.00 Glasba iz narodne glasbe, 140.30 Glasba iz narodne glasbe, 141.00 Glasba iz narodne glasbe, 141.30 Glasba iz narodne glasbe, 142.00 Glasba iz narodne glasbe, 142.30 Glasba iz narodne glasbe, 143.00 Glasba iz narodne glasbe, 143.30 Glasba iz narodne glasbe, 144.00 Glasba iz narodne glasbe, 144.30 Glasba iz narodne glasbe, 145.00 Glasba iz narodne glasbe, 145.30 Glasba iz narodne glasbe, 146.00 Glasba iz narodne glasbe, 146.30 Glasba iz narodne glasbe, 147.00 Glasba iz narodne glasbe, 147.30 Glasba iz narodne glasbe, 148.00 Glasba iz narodne glasbe, 148.30 Glasba iz narodne glasbe, 149.00 Glasba iz narodne glasbe, 149.30 Glasba iz narodne glasbe, 150.00 Glasba iz narodne glasbe, 150.30 Glasba iz narodne glasbe, 151.00 Glasba iz narodne glasbe, 151.30 Glasba iz narodne glasbe, 152.00 Glasba iz narodne glasbe, 152.30 Glasba iz narodne glasbe, 153.00 Glasba iz narodne glasbe, 153.30 Glasba iz narodne glasbe, 154.00 Glasba iz narodne glasbe, 154.30 Glasba iz narodne glasbe, 155.00 Glasba iz narodne glasbe, 155.30 Glasba iz narodne glasbe, 156.00 Glasba iz narodne glasbe, 156.30 Glasba iz narodne glasbe, 157.00 Glasba iz narodne glasbe, 157.30 Glasba iz narodne glasbe, 158.00 Glasba iz narodne glasbe, 158.30 Glasba iz narodne glasbe, 159.00 Glasba iz narodne glasbe, 159.30 Glasba iz narodne glasbe, 160.00 Glasba iz narodne glasbe, 160.30 Glasba iz narodne glasbe, 161.00 Glasba iz narodne glasbe, 161.30 Glasba iz narodne glasbe, 162.00 Glasba iz narodne glasbe, 162.30 Glasba iz narodne glasbe, 163.00 Glasba iz narodne glasbe, 163.30 Glasba iz narodne glasbe, 164.00 Glasba iz narodne glasbe, 164.30 Glasba iz narodne glasbe, 165.00 Glasba iz narodne glasbe, 165.30 Glasba iz narodne glasbe, 166.00 Glasba iz narodne glasbe, 166.30 Glasba iz narodne glasbe, 167.00 Glasba iz narodne glasbe, 167.30 Glasba iz narodne glasbe, 168.00 Glasba iz narodne glasbe, 168.30 Glasba iz narodne glasbe, 169.00 Glasba iz narodne glasbe, 169.30 Glasba iz narodne glasbe, 170.00 Glasba iz narodne glasbe, 170.30 Glasba iz narodne glasbe, 171.00 Glasba iz narodne glasbe, 171.30 Glasba iz narodne glasbe, 172.00 Glasba iz narodne glasbe, 172.30 Glasba iz narodne glasbe, 173.00 Glasba iz narodne glasbe, 173.30 Glasba iz narodne glasbe, 174.00 Glasba iz narodne glasbe, 174.30 Glasba iz narodne glasbe, 175.00 Glasba iz narodne glasbe, 175.30 Glasba iz narodne glasbe, 176.00 Glasba iz narodne glasbe, 176.30 Glasba iz narodne glasbe, 177.00 Glasba iz narodne glasbe, 177.30 Glasba iz narodne glasbe, 178.00 Glasba iz narodne glasbe, 178.30 Glasba iz narodne glasbe, 179.00 Glasba iz narodne glasbe, 179.30 Glasba iz narodne glasbe, 180.00 Glasba iz narodne glasbe, 180.30 Glasba iz narodne glasbe, 181.00 Glasba iz narodne glasbe, 181.30 Glasba iz narodne glasbe, 182.00 Glasba iz narodne glasbe, 182.30 Glasba iz narodne glasbe, 183.00 Glasba iz narodne glasbe, 183.30 Glasba iz narodne glasbe, 184.00 Glasba iz narodne glasbe, 184.30 Glasba iz narodne glasbe, 185.00 Glasba iz narodne glasbe, 185.30 Glasba iz narodne glasbe, 186.00 Glasba iz narodne glasbe, 186.30 Glasba iz narodne glasbe, 187.00 Glasba iz narodne glasbe, 187.30 Glasba iz narodne glasbe, 188.00 Glasba iz narodne glasbe, 188.30 Glasba iz narodne glasbe, 189.00 Glasba iz narodne glasbe, 189.30 Glasba iz narodne glasbe, 190.00 Glasba iz narodne glasbe, 190.30 Glasba iz narodne glasbe, 191.00 Glasba iz narodne glasbe, 191.30 Glasba iz narodne glasbe, 192.00 Glasba iz narodne glasbe, 192.30 Glasba iz narodne glasbe, 193.00 Glasba iz narodne glasbe, 193.30 Glasba iz narodne glasbe, 194.00 Glasba iz narodne glasbe, 194.30 Glasba iz narodne glasbe, 195.00 Glasba iz narodne glasbe, 195.30 Glasba iz narodne glasbe, 196.00 Glasba iz narodne glasbe, 196.30 Glasba iz narodne glasbe, 197.00 Glasba iz narodne glasbe, 197.30 Glasba iz narodne glasbe, 198.00 Glasba iz narodne glasbe, 198.30 Glasba iz narodne glasbe, 199.00 Glasba iz narodne glasbe, 199.30 Glasba iz narodne glasbe, 200.00 Glasba iz narodne glasbe, 200.30 Glasba iz narodne glasbe, 201.00 Glasba iz narodne glasbe, 201.30 Glasba iz narodne glasbe, 202.00 Glasba iz narodne glasbe, 202.30 Glasba iz narodne glasbe, 203.00 Glasba iz narodne glasbe, 203.30 Glasba iz narodne glasbe, 204.00 Glasba iz narodne glasbe, 204.30 Glasba iz narodne glasbe, 205.00 Glasba iz narodne glasbe, 205.30 Glasba iz narodne glasbe, 206.00 Glasba iz narodne glasbe, 206.30 Glasba iz narodne glasbe, 207.00 Glasba iz narodne glasbe, 207.30 Glasba iz narodne glasbe, 208.00 Glasba iz narodne glasbe, 208.30 Glasba iz narodne glasbe, 209.00 Glasba iz narodne glasbe, 209.30 Glasba iz narodne glasbe, 210.00 Glasba iz narodne glasbe, 210.30 Glasba iz narodne glasbe, 211.00 Glasba iz narodne glasbe, 211.30 Glasba iz narodne glasbe, 212.00 Glasba iz narodne glasbe, 212.30 Glasba iz narodne glasbe, 213.00 Glasba iz narodne glasbe, 213.30 Glasba iz narodne glasbe, 214.00 Glasba iz narodne glasbe, 214.30 Glasba iz narodne glasbe, 215.00 Glasba iz narodne glasbe, 215.30 Glasba iz narodne glasbe, 216.00 Glasba iz narodne glasbe, 216.30 Glasba iz narodne glasbe, 217.00 Glasba iz narodne glasbe, 217.30 Glasba iz narodne glasbe, 218.00 Glasba iz narodne glasbe, 218.30 Glasba iz narodne glasbe, 219.00 Glasba iz narodne glasbe, 219.30 Glasba iz narodne glasbe, 220.00 Glasba iz narodne glasbe, 220.30 Glasba iz narodne glasbe, 221.00 Glasba iz narodne glasbe, 221.30 Glasba iz narodne glasbe, 222.00 Glasba iz narodne glasbe, 222.30 Glasba iz narodne glasbe, 223.00 Glasba iz narodne glasbe, 223.30 Glasba iz narodne glasbe, 224.00 Glasba iz narodne glasbe, 224.30 Glasba iz narodne glasbe, 225.00 Glasba iz narodne glasbe, 225.30 Glasba iz narodne glasbe, 226.00 Glasba iz narodne glasbe, 226.30 Glasba iz narodne glasbe, 227.00 Glasba iz narodne glasbe, 227.30 Glasba iz narodne glasbe, 228.00 Glasba iz narodne glasbe, 228.30 Glasba iz narodne glasbe, 229.00 Glasba iz narodne glasbe, 229.30 Glasba iz narodne glasbe, 230.00 Glasba iz narodne glasbe, 230.30 Glasba iz narodne glasbe, 231.00 Glasba iz narodne glasbe, 231.30 Glasba iz narodne glasbe, 232.00 Glasba iz narodne glasbe, 232.30 Glasba iz narodne glasbe, 233.00 Glasba iz narodne glasbe, 233.30 Glasba iz narodne glasbe, 234.00 Glasba iz narodne glasbe, 234.30 Glasba iz narodne glasbe, 235.00 Glasba iz narodne glasbe, 235.30 Glasba iz narodne glasbe, 236.00 Glasba iz narodne glasbe, 236.30 Glasba iz narodne glasbe, 237.00 Glasba iz narodne glasbe, 237.30 Glasba iz narodne glasbe, 238.00 Glasba iz narodne glasbe, 238.30 Glasba iz narodne glasbe, 239.00 Glasba iz narodne glasbe, 239.30 Glasba iz narodne glasbe, 240.00 Glasba iz narodne glasbe, 240.30 Glasba iz narodne glasbe, 241.00 Glasba iz narodne glasbe, 241.30 Glasba iz narodne glasbe, 242.00 Glasba iz narodne glasbe, 242.30 Glasba iz narodne glasbe, 243.00 Glasba iz narodne glasbe, 243.30 Glasba iz narodne glasbe, 244.00 Glasba iz narodne glasbe, 244.30 Glasba iz narodne glasbe, 245.00 Glasba iz narodne glasbe, 245.30 Glasba iz narodne glasbe, 246.00 Glasba iz narodne glasbe, 246.30 Glasba iz narodne glasbe, 247.00 Glasba iz narodne glasbe, 247.30 Glasba iz narodne glasbe, 248.00 Glasba iz narodne glasbe, 248.30 Glasba iz narodne glasbe, 249.00 Glasba iz narodne glasbe, 249.30 Glasba iz narodne glasbe, 250.00 Glasba iz narodne glasbe, 250.30 Glasba iz narodne glasbe, 251.00 Glasba iz narodne glasbe, 251.30 Glasba iz narodne glasbe, 252.00 Glasba iz narodne glasbe, 252.30 Glasba iz narodne glasbe, 253.00 Glasba iz narodne glasbe, 253.30 Glasba iz narodne glasbe, 254.00 Glasba iz narodne glasbe, 254.30 Glasba iz narodne glasbe, 255.00 Glasba iz narodne glasbe, 255.30 Glasba iz narodne glasbe, 256.00 Glasba iz narodne glasbe, 256.30 Glasba iz narodne glasbe, 257.00 Glasba iz narodne glasbe, 257.30 Glasba iz narodne glasbe, 258.00 Glasba iz narodne glasbe, 258.30 Glasba iz narodne glasbe, 259.00 Glasba iz narodne glasbe, 259.30 Glasba iz narodne glasbe, 260.00 Glasba iz narodne glasbe, 260.30 Glasba iz narodne glasbe, 261.00 Glasba iz narodne glasbe, 261.30 Glasba iz narodne glasbe, 262.00 Glasba iz narodne glasbe, 262.30 Glasba iz narodne glasbe, 263.00 Glasba iz narodne glasbe, 263.30 Glasba iz narodne glasbe, 264.00 Glasba iz narodne glasbe, 264.30 Glasba iz narodne glasbe, 265.00 Glasba iz narodne glasbe, 265.30 Glasba iz narodne glasbe, 266.00 Glasba iz narodne glasbe, 266.30 Glasba iz narodne glasbe, 267.00 Glasba iz narodne glasbe, 267.30 Glasba iz narodne glasbe, 268.00 Glasba iz narodne glasbe, 268.30 Glasba iz narodne glasbe, 269.00 Glasba iz narodne glasbe, 269.30 Glasba iz narodne glasbe, 270.00 Glasba iz narodne glasbe, 270.30 Glasba iz narodne glasbe, 271.00 Glasba iz narodne glasbe, 271.30 Glasba iz narodne glasbe, 272.00 Glasba iz narodne glasbe, 272.30 Glasba iz narodne glasbe, 273.00 Glasba iz narodne glasbe, 273.30 Glasba iz narodne glasbe, 274.00 Glasba iz narodne glasbe, 274.30 Glasba iz narodne glasbe, 275.00 Glasba iz narodne glasbe, 275.30 Glasba iz narodne glasbe, 276.00 Glasba iz narodne glasbe, 276.30 Glasba iz narodne glasbe, 277.00 Glasba iz narodne glasbe, 277.30 Glasba iz narodne glasbe, 278.00 Glasba iz narodne glasbe, 278.30 Glasba iz narodne glasbe, 279.00 Glasba iz narodne glasbe, 279.30 Glasba iz narodne glasbe, 280.00 Glasba iz narodne glasbe, 280.30 Glasba iz narodne glasbe, 281.00 Glasba iz narodne glasbe, 281.30 Glasba iz narodne glasbe, 282.00 Glasba iz narodne glasbe, 282.30 Glasba iz narodne glasbe, 283.00 Glasba iz narodne glasbe, 283.30 Glasba iz narodne glasbe, 284.00 Glasba iz narodne glasbe, 284.30 Glasba iz narodne glasbe, 285.00 Glasba iz narodne glasbe, 285.30 Glasba iz narodne glasbe, 286.00 Glasba iz narodne glasbe, 286.30 Glasba iz narodne glasbe, 287.00 Glasba iz narodne glasbe, 287.30 Glasba iz narodne glasbe, 288.00 Glasba iz narodne glasbe, 288.30 Glasba iz narodne glasbe, 289.00 Glasba iz narodne glasbe, 289.30 Glasba iz narodne glasbe, 290.00 Glasba iz narodne glasbe, 290.30 Glasba iz narodne glasbe, 291.00 Glasba iz narodne glasbe, 291.30 Glasba iz narodne glasbe, 292.00 Glasba iz narodne glasbe, 292.30 Glasba iz narodne glasbe, 293.00 Glasba iz narodne glasbe, 293.30 Glasba iz narodne glasbe, 294.00 Glasba iz narodne glasbe, 294.30 Glasba iz narodne glasbe, 295.00 Glasba iz narodne glasbe, 295.30 Glasba iz narodne glasbe, 296.00 Glasba iz narodne glasbe, 296.30 Glasba iz narodne glasbe, 297.00 Glasba iz narodne glasbe, 297.30 Glasba iz narodne glasbe, 298.00 Glasba iz narodne glasbe, 298.30 Glasba iz narodne glasbe, 299.00 Glasba iz narodne glasbe, 299.30 Glasba iz narodne glasbe, 300.00 Glasba iz narodne glasbe, 300.30 Glasba iz narodne glasbe, 301.00 Glasba iz narodne glasbe, 301.30 Glasba iz narodne glasbe, 302.00 Glasba iz narodne glasbe, 302.30 Glasba iz narodne glasbe, 303.00 Glasba iz narodne glasbe, 303.30 Glasba iz narodne glasbe, 304.00 Glasba iz narodne glasbe, 304.30 Glasba iz narodne glasbe, 305.00 Glasba iz narodne glasbe, 305.30 Glasba iz narodne glasbe, 306.00 Glasba iz narodne glasbe, 306.30 Glasba iz narodne glasbe, 307.00 Glasba iz narodne glasbe, 307.30 Glasba iz narodne glasbe, 308.00 Glasba iz narodne glasbe, 308.30 Glasba iz narodne glasbe, 309.00 Glasba iz narodne glasbe, 309.30 Glasba iz narodne glasbe, 310.00 Glasba iz narodne glasbe, 310.30 Glasba iz narodne glasbe, 311.00 Glasba iz narodne glasbe, 311.30 Glasba iz narodne glasbe, 312.00 Glasba iz narodne glasbe, 312.30 Glasba iz narodne glasbe, 313.00 Glasba iz narodne glasbe, 313.30 Glasba iz narodne glasbe, 314.00 Glasba iz narodne glasbe, 314.30 Glasba iz narodne glasbe, 315.00 Glasba iz narodne glasbe, 315.30 Glasba iz narodne glasbe, 316.00 Glasba iz narodne glasbe, 316.30 Glasba iz narodne glasbe, 317.00 Glasba iz narodne glasbe, 317.30 Glasba iz narodne glasbe, 318.00 Glasba iz narodne glasbe, 318.30 Glasba iz narodne glasbe, 319.00 Glasba iz narodne glasbe, 319.30 Glasba iz narodne glasbe, 320.00 Glasba iz narodne glasbe, 320.30 Glasba iz narodne glasbe, 321.00 Glasba iz narodne glasbe, 321.30 Glasba iz narodne glasbe, 322.00 Glasba iz narodne glasbe, 322.30 Glasba iz narodne glasbe, 323.00 Glasba iz narodne glasbe, 323.30 Glasba iz narodne glasbe, 324.00 Glasba iz narodne glasbe, 324.30 Glasba iz narodne glasbe, 325.00 Glasba iz narodne glasbe, 325.30 Glasba iz narodne glasbe, 326.00 Glasba iz narodne glasbe, 326.30 Glasba iz narodne glasbe, 327.00 Glasba iz narodne glasbe, 327.30 Glasba iz narodne glasbe, 328.00 Glasba iz narodne glasbe, 328.30 Glasba iz narodne glasbe, 329